

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
218. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi szeptember 24

ELOFIZETESI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbizottaink kezeihez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Szállok az urhoz

nemkedves tisztviselő uram, aki lopott, csalt, sikkasztott, korrumpálódott, vagyont szerzett, házat épített és előrelátóan külföldre menekítette millióit. Szállok az urhoz s megkérdem, mit szol a vagyonellenőrzési és becsületvédelmi törvényjavaslathoz?!

Ön, uram, valószínűleg megint felháborodik azon, hogy ezek a „fránya magyar lapok” belegázolnak a „becsületébe”. Hivatkozik „hazafias” érdemeire és követeli, hogy vigyék Vacarestibe, Dof-tanába, vagy talán még a pokol fenekére is a kisebbségi újságírókat. Azelőtt — nem mondom — voltak ezen a téren sikerei. Bizony hiába ostromoztuk a bünösöket, hiába irtuk, hogy hazaárulást követnek el a tolvaj köztisztviselők, hiába sürgettünk erélyes és szigorú törvényeket a korrupció kiirtására, — mind fahányt borsó volt — s mi kisebbségi újságírók ott álltunk nap, mint nap a vizsgálóbíró előtt „rágalmazás”, „nemzeti érdekségsértése” és „tekintélyrombolás” címén. S Ön akkor nem tisztelt tisztviselő uram uton-utfélen akasztófát követelt a számunkra. Az Ön és társai szemében, mi voltunk a házat árulók s Ön a hazamentő. S mi ott sívadtunk a bírak asztala előtt és néztük az asztalra kitett keresztet. Közben arra gondoltunk, hogy ezerkilencszáz évvel ezelőtt is leköpték, megostorozták azt, aki az igazságot hirdette és utálta a bünt. Eszünkbe jutott, hogy azt az Igéhirdezőt azért, mert ezeket hirdette — keresztrefeszítették ugyan, de még halála pillanatában is hitte, érezte, tudta, hogy lesz még egyszer világosság, lesz még igazság. Mi erre gondoltunk akkor, ott a vizsgálóbíró irodájában, amidőn a fejünkrelvasták az Ön „vádiratát”. S hitünk mi is abban, hogy eljön a mi igéhirdeztünknek is a termékenyítő ideje, leszünk a világosságot.

Dereg már s éppen ezért reszkető, hünnös köztisztviselő uram, — szállok az urhoz s kérdem:

Érez-e lelkiismeretbeli furdalást, amiért annakidején az agrárreform vashéklóiba szorított magyar, vagy nem magyar birtokosait megzsarolta?

Nyugodt-e most, amikor az utlevelek és iratok kiadásáért százszoros pénzt követelt és kapott a polgárságtól?

Örül-e annak, hogy a különböző törvénytelenségre rávett és megzsarolt kereskedő s iparos pénzeket most elveszik Öntől?

Gondolt-e arra, hogy a Bukarestben, vagy Konstanca felépített palotája, a melynek minden téglájához erdélyi könnyű tápad, egyszer megindul és agyonnyomja Önt, mint egy csunya patkányt?

Jutott-e eszébe, hogy eljön az idő, a mikor számonkérjük Öntől a lopott vagyont?

Hitte-e valaha, hogy ismét olyan szegény lesz, amilyen volt?

Kérdem, nem lett volna-e becsülete-sebb, bölcsőbb, krisztusibb dolog meghagyni a vagyonunkat? Akkor ma mi sem éhezne az Ön fejé felett se lebegne a Damokles kardja. De Ön sohse hitte, hogy törvényt hoznak a vagyon elkobzására?

Ugy-e, nem kapok mindezekre választ? Ahogy mi se jutottunk szóhoz annak idején az Ön vakmerőségétől, amikor utolsó baninkat is elvette s nem törődött az-zal, hogy mi másnap esetleg éhenhalunk.

Mi se sajnáljuk most Önt köztisztviselő uram s ha már a törvény szigorú keze Önre lesújt, vigasztalásul megtanítjuk egy magyar közmondásra: „Nehéz becsületesnek lenni, de jó”.

z. d.

A magyar miniszterelnököt megbuktatta az egységes-párt

Lemondott a Károlyi-kormány

A miniszterelnök nem tudta megvalósítani a párt gazdasági programját
Bethlen Istvánt sürgősen Budapestre kérték
Egyelőre teljesen bizonytalan, hogy ki lesz az új miniszterelnök — Az ellenzéki vezérek nyilatkoznak

Budapest, szeptember 22.

A magyar kormány lemondott.

A magyar politikai életet Károlyi Gyula gróf miniszterelnöknek és kormányának távozása teljesen váratlanul érte, mert a kormányválság fontos eseményét a legnagyobb titokban készítették elő.

A Károlyi-kormány kedden délután minisztertanácsot tartott, s azon elhatározta a kabinet lemondását. Szerdán délelőtt 10 óra 30 perckor Károlyi miniszterelnök Gödöllőre utazott és az ott nyaraló Horthy kormányzótól sürgős kihallgatást kérve, bejelentette a kormány távozását.

Horthy kormányzó a lemondást tudomásul vette és az államügyek ideiglenes

vezetésével a lemondott kabinet tagjait bizta meg. A kormányválság ténye ennek ellenére is titokban maradt és a nyilvánosságot csak a délutáni órákban tájékoztatták a Károlyi-kabinet távozásáról. A külföld is csak este fél 9 órakor szerzett tudomást a kormányválságról, a magyar rádió rendkívüli bejelentéséből.

A Károlyi-kormány lemondása Magyarországon is, a külföldön is nagy meglepetést keltett, bár maga az a tény, hogy az egységespárt egyik frakciója lépésket tett Bethlen István miniszterelnök visszahívására, már jelezte, hogy a Károlyi-rezsim sokáig nem tarthatja magát. Azzal azonban senki sem számolt, hogy a lemondás szükségessége ilyen gyorsan aktualissá válik.

Gaál Gaszton pártjának választási sikere siettetette a kormány bukását

Az egységespárt belső összetétele már régóta azt bizonyította, hogy Károlyi Gyula gróf nem bírja a legteljesebb mértékben pártja bizalmát s adott pillanatban annak támogatására nem is számíthat. És ha elégedetlenség nyilvánult meg a miniszterelnökkel és kormányával szemben, az elsősorban az agrárellenzéknek tulajdonítható, amely az utóbbi időben három pótválasztáson is eredményesen vette fel a küzdelmet az egységespárttal és a kormánnyal szemben. Pedig ezzel szemben az az érv is felhozható, hogy Károlyi miniszterelnöknek azok az intézkedései, amellyel a válság tüneteit enyhíteni igyekezett, mindenütt általános elismerést vívtak ki. Az agrárellenzék követelése a következők lettek volna: A gazdáknak adott moratórium és a védőintézkedések meghosszabbítása, kamatcsökkentés, a kartellekkel szemben az erős kéz politikája és azok árpolitikájának felülvizsgálása, a mezőgazdasági termelés költségeinek csökkentése, a mezőgazdaságban szükséges iparcikkek árának letörése és a mezőgazdaságot támogató devizapolitika.

Valószínű azonban, hogy nem ezek a követelések buktatták meg a Károlyi-kormányt, hanem azok a belső ellentétek, amelyek Bethlen István gróf visszavonulása óta kiéleződtek az egységespárt kebelében.

Ha erre az álláspontra helyezkedünk, akkor a Károlyi-kabinet lemondása taktikai fogásnak látszik. Mára, csüörtökre hívták össze az egységespárt értekezletét s ha Károlyi 48 órával az értekezlet összehívása előtt szükségesnek látta kormány lemondását a kormányzó elé ter-

jesztetni, azt úgy is lehet magyarázni, hogy a miniszterelnök befejezett tények és kész helyzet elé akarja állítani pártját és így akarja elkerülni azokat az éles támadásokat, amelyek a párt részéről is érték az utóbbi időben.

Jólinformált politikai körökből kapott értesülések szerint

Károlyi palóban azért mondott le, hogy az egységespárt csüörtöki értekezletén

személyétől teljesen elvonatkoztatva és szabadon foglalhasson állást a fontos belpolitikai kérdésekben.

Azt is mondják a jólétesültek, hogy Károlyi maga nagy érdeklődéssel várja, hogy lemondása folytán miképpen alakul ki a közvélemény, ellene, vagy mellette. Hangsúlyozzák, hogy a lemondott kormány teljes mértékben bírta a kormányzó bizalmát s mögötte áll a parlamenti többség, amelynek Bethlen István gróf sohasem nyilatkozott elégedetlenül Károlyi kormányzásáról.

Beszélnék arról is, hogy Károlyi a lemondással tulajdonképpen az egységespártban akar rendet teremteni. Minthogy bírta és bírja az államfő bizalmát, valószínű, hogy ismét ő kap megbízást s akkor eltávolítja a kormányból a neki nem megfelelő tagokat s egyúttal nagytakarítást rendez az egységespárt berkeiben is. Ott tudniillik a múlt évi választásokon bekerült fiatalok, a párt ugynevezett avantgárdistái frontot alakítottak ellene s ha most ismét Károlyi kapna megbízást, akkor azoknak le kell vonniuk a helyzet konzekvenciáit s ki kell lépniük a pártból. Ami egyébként nem érinti tragikusan az egységespárt vezetését, mert az avantgárdisták száma, sulya és befolyása a pártban annyira jelentéktelen, hogy távozásuk nem jelent veszteséget.

A lemondott miniszterelnök hallgatásba burkolózik

Mindenesetre feltűnő az, hogy a lemondott miniszterelnök egyáltalán nem nyilatkozik s további terveit nem árulja el. Azt is lehetségesnek tartják, hogy Károlyi most akarja felhasználni az időt arra, hogy megvalósítsa régi kedvenc tervét, a nemzeti erő koncentrációját.

Szerdán este Károlyi bizalmas megbeszéléseket folytatott az egységespárt néhány vezetőjével, amikor az agrárellenzék két képviselője kihallgatást kért tőle. Károlyi azonban nem fogadta őket.

Ezen az értekezleten állítólag arra az álláspontra helyezkedtek, a kormányválság kérdésében addig nem lehet dönteni, amíg Bethlen Istvánnak véleményét is meg nem hallgatták. Eppen ezért

Bethlent Lillafüredről telefonon hívták vissza Budapestre.

Az az egy bizonyos, hogy a magyarországi közvélemény ebben a pillanatban teljesen tájékozatlan afelől, hogy Károlyi lemondásának mik lesznek a következményei.

Ellenzéki körökben az eddig már ismert kombinációkkal szemben úgy tudják, hogy Károlyi távozása végleges. A kormány lemondását követő első órákban még lehetett azt hinni, hogy Károlyi újra megbízatást kap, de ő állítólag leszögezte az egységespárt vezetői előtt, hogy visszavonulása végleges és nemcsak a kormányzástól vonul vissza, hanem a politikai tevékenységtől is. Ellenzéki oldalon úgy tudják, hogy Károlyi miniszterelnököt az az egy körülmény buktatta meg, hogy nem tudta valóra váltani azokat a gazdasági, pénzügyi és hitelproblémákat megoldani, amelyekről az egységespárt legutóbbi értekezletén szó volt. A párt bizalmatlansága a legutolsó értekezleten már annyira félreérthetetlenül nyilvánult a miniszterelnökkel szemben, hogy maradása lehetetlen volt. S amióta a kormányt megalakította, állandóan azt kellett éreznie, hogy pártja idegenül és megértés nélkül áll vele szemben. Károlyi állítólag azt ajánlotta a kormányzó-

ak a lemondás benyújtásakor. Hogy Bethlen Istvánnal beszélje meg a kivezető utat s egyébként is az egységespárttal oldja meg a válságot.

Míg egyes kombinációk szerint Károlynak ismét esélyei vannak a kormány megalakítására, más verziók szerint az új magyar kormányt vagy Keresztes-Fischer belügyminiszter, vagy pedig dr. Puky Endre, a képviselőház elnöke alakítja meg.

Nyilatkoznak az ellenzéki vezérek.

A budapesti lapok a Károlyi-kormány távozásával kapcsolatban megszólaltatták a politikai élet különböző pártainak vezetőegyeségeit és az érdekes nyilatkozatok csokrárt gyűjtötte össze.

Zichy János gróf, a kereszténypárt vezére a következőket mondotta: Ha Károlyi továbbra is kormányon akar maradni, akkor hosszabb időre kell gazdasági programot adnia.

Gaál Gaszton dr.: Nem nyilatkozhatom mert a lemondásnak sem közvetlen okait, sem pedig előzményeit nem ismerem.

Eckhardt Tibor: Károlyi lemondásának be kellett következnie, mert az egységes párttal csak Bethlen István tudott bábni. Károlyi pedig nem ismerte a helyzetet, amikor a kormány megalakítására vállalkozott.

Peyer Károly: Bármilyen kormány jön csak jobb lehet, mint a Károlyi volt.

Friedrich István: Károlyi ezt a lépést már régebben is megtehette volna.

Összehívják a magyar parlamentet?

Horthy kormányzó, tegnap, csütörtökön fogadta alkotmányos szokás szerint a képviselőház és a főrendiház elnökeit, a kikkel a kibontakozás útját vitatta meg.

A parlament egész október 26-ig nem tart üléseket a nyári szünet miatt s éppen ezért már arról is szó van a budapesti politikai körökben, hogy a parlamentet a kormányválság miatt rendkívüli ülésszakra hívják össze.

KÁROLYI: CSAK BETHLEN JÖHET!

Károlyi Gyula gróf, a lemondott miniszterelnök, nem tudván kitérni az újságírók ostroma elől, mégis nyilatkozatot adott.

— Nem tartom valószínűnek, — mondotta Károlyi, — hogy akár Puky, akár Keresztes-Fischer kapna megbízást az új kormányalakításra. A mai nehéz helyzetben csakis Bethlen jöhet.

A budapesti lapok értesülése szerint Horthy kormányzó elsősorban Bethlen Istvánnak fogja felajánlani a miniszterelnöki tisztséget.

de egyelőre teljesen bizonytalan, hogy Bethlen vállalkoz-e a megbízást. Ha őt nem sikerülne megnyerni, akkor Gömböst bízzák meg a kormányalakítással.

Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy Horthy kormányzó nem csütörtökön, hanem hétfőn kezdi meg a szokásos kihallgatásokat s azokat valószínűleg szerdáig folytatja. Eszerint tehát a jövő hét közepe előtt nem igen alakulhat meg az új magyar kormány. Politikai körök felfogása szerint azonban a magyar alkotmányos életben szinte példátlanul álló, hosszú válsággal kell számolni.

MIT MOND A BUDAPESTI SAJTÓ?

A budapesti sajtó nagy általánosságban arra az álláspontra helyezkedik, hogy a Károlyi-kormányt a gazdasági válság sodorta el a helyéről.

A **Pesti Hírlap** szerint Károlyi röviddel megbízatása után láthatta, hogy a többség nem az övé, hanem Bethlené. Csak addig maradhatott helyén, ameddig Bethlen akarta.

Pesti Napló: Károlyi nehéz időben jött és nehéz időben távozik. A gazdasági válság őt is elfogyasztotta, mint annyi más politikust. Ez a csendes, finom ember alapjában nem sokat törődött a politikával, de annál többet vele a politika. A genfi és stressai sikertelenség is súlyos csapás volt.

Magyar Hírlap: A Károlyi-kormány sorsa már előre meg volt pecsételve. Olyan pártokra támaszkodott, amely nem az övé.

Népszava: Károlyi ugyanazon bukott el, a min Bethlen: nem hozott rendszerváltozást, amire szükség lett volna.

Öngyilkosságot követett el Edvi Illés Pál festőművész

„Minden idegemmel a Tied voltam, a többi a lelkiismeretedre bízom — írta az öngyilkos

Budapest, szeptember 22.

Tegnap délután **Edvi Illés Pál** festőművész, **Edvi Illés Ödön,** a világhírű festő unokaöccse öngyilkosságot követett el. **Edvi Illés Pál** három héttel ezelőtt nősült és a napokban tért vissza nászutjáról. A husz éves festő egy magánál husz évvel idősebb hivatalnoknőt vett el feleségül, az idősebb asszonyra azonban már az első pillanattól fogva féltékeny volt.

Edvi és felesége, Király Piroska, aki a belügyminisztériumban hivatalnokoskodik, Szlovénkóra utaztak nászutjukra. A fiatal férj már az első napokban botrányokat rendezett és azt sem akarta megengedni, hogy a 40 éves

felesége bárkivel szóbaálljon.

Pár nappal ezelőtt tértek vissza nászutjukról Budapestre és az asszony visszaérkezését után el akarta foglalni hivatalát a minisztériumban. A féltékeny férj nem akarta ezt megengedni, az asszony azonban ragaszkodott régi állásához és tegnap reggel el is ment a hivatalba. Délután, mikor hazatért, férjét holtnak találta. **Edvi felesége** távollétében kinyitotta a gázcsapot és öngyilkosságot követett el. Az asztalon egy feleségéhez címzett levelet találtak, amelyben az öngyilkos ezzel az egy mondattal búcsúzik feleségétől: Minden idegemmel és szeretetemmel a tied voltam, a többi a lelkiismeretedre bízom.

Egymillió lej kártérítésre kötelezett a bíróság egy bankot, mert öreg pénztárnokát nyugdíj nélkül bocsátotta el

A temesvári törvényszék szenzációs elvi jelentőségű ítélete

Temesvár, szeptember 22.

A temesvári törvényszék tegnap ítélezett abban a kártérítési perben, amelyet **Stittner János,** az Első Bánáti Takarékpénztár volt pénztárosa indított a bank ellen. **Stittner,** mint ismeretes, 22 éves szolgálat után, minden előzetes értesítés és nyugdíj nélkül elbocsátották állásából. Ezért a volt pénztáros két millió lej kártérítést követelt.

A temesvári törvényszék meglepő és elvi jelentőségű ítéletet hozott, amennyiben kötelezte a bankot, hogy **Stittnernek 1,156.000 lej kártérítést** fizessen, amelyben a 15 éves nyugdíj és az ügyvédi költségek is benne foglaltatnak.

Az ítélet általános szenzációként hatott Temesváron.

Zelea Codreanu a haditengerészetben csak fajrománokat szeretne látni

A kamarában A szenátusban

interpellálnak

dolgoznak — Megszavazták a hadirokkant altisztek nyugdíjrendezéséről szóló törvényt

Gyárfás Elemér Mironescu pénzügyi javaslatait ostromozza

Bukarest, szeptember 22.

A kamara szerdai ülését megint a napirend gyors tárgyalása és az interpellációk özöne jellemezte.

Vasilescu-Oituz kuzista az állampolgársági névjegyzékekkel kapcsolatban arról interpellál, hogy Máramarosban a listák legnagyobb része hamis. Egész sereg ember lett jogosulatlanul állampolgár, különösen galíciai zsidók. Intézkedéseket sürget.

Carp többségi kérdi a kormányt, tudja-e, hogy Bessarabiában a csendőrök mind liberálisok s kinezák, zsarolják a népet?

Roznovceanu szociáldemokrata közli, hogy a bukovinai balesetbiztosító pénztárak nem fizetik ki a munkásoknak járó összegeket.

D. R. Joanițescu: A pénztárak is nehéz helyzetben vannak. Fizetni nem igen tudnak. De azért figyelmet szentel ennek a kérdésnek is.

Deleanu georgista a tanítói kinevezések körül elkövetett visszaéléseket teszi szóvá s interpellációjára **Andrei** közoktatásügyi államtitkár közli, hogy minden bejelentett esetben elégtételt szolgáltatott s ezután is csak így tesz, ha tudomására hozták a visszaéléseket.

Ciciuina gogapárti a posta és távbeszélő társaság drágasága ellen tiltakozik.

Toma georgista a hadiözvegyek és rokkantak járandóságainak pontos kifizetését követeli, **D. R. Joanițescu** pedig meg-

ígéri, hogy a kormány erre a kérdésre is gondot fordít.

Jon Zelea Codreanu követeli, hogy a haditengerészetből távolítsanak el minden idegent és helyüket pótolják fajrománokkal.

Juca liberális panaszkodik, hogy a tanítói kinevezéseknél pártszempontokat követnek. — A kormány a vidéki pártszervezetek ajánlására és kérésére helyez át embereket s a kinevezéseknél is a pártszempontokra támaszkodik. — **Andrei** közoktatásügyi államtitkár: Ezt a módszert a liberálisok honosították meg s különösen a tanítónők kívánságait teljesítették nagy előszeretettel. A kinevezések kérdését a minisztérium jogügyi osztálya mindig az előírások figyelembevételével intézte el.

Juca: Tudok egy giurgiui esetet... **Andrei:** Azt ismerem. Sorescurot van ő, aki ellen négy bünvádi eljárás is van folyamatban. Ilyen esetekben kell a prektusok véleményét is figyelembe venni. **Macarescu** többségi javasolja, hogy **Iatei Cantacuzino** emlékművét helyezze el a kamarában. Az indítványt el is fogadják.

Napirenden több jelentéktelen javaslat szerepel, amelyet a kamara gyorsan és vita nélkül megszavaz.

ELÉGTÉTELT KAPTAK A ROKKANT ALTISZTEK

A szenátus ülését kissé később kezdték meg, mert a szenátoroknak éppen az ülés kezdete előtt adták ki a kamarában megszavazott pénzügyi törvényeket s azokat előbb a bizottságokban át kellett tanulmányozniuk.

Napirend előtt néhány interpelláció hangzott el, majd megszavazták a hadirokkant altisztek nyugdíjrendezéséről szóló törvényjavaslatot, amely legalább részben elégtételt szolgáltat az eddig mellőzött erdélyi hadirokkantoknak.

A **Mironescu-féle** pénzügyi javaslatokhoz elsőnek **Botez** liberális szólott hozzá. Éles bírálatot mondott a javaslatról. Az állam már sem a tisztviselőket, sem a hadsereget nem tudja fizetni. Ezért a nagy leromlásért éppen a nemzeti pártzsinát felelős, mert előző uralma alatt pazarolta a közpénzeket. Alkotmányos szempontból is kifogásolható, hogy egyszerű törvénnyel szállítsák le a költségvetést, amihez előbb a parlamentnek is hozzá kell járulnia. Kifogásolja a külföldi szakértők szereplését is.

Gyárfás Elemér dr. úgy látja, hogy az egyetlen cél a jövedelmek fokozása, vagyis a jobb inkasszáls lehetőség. Ezt nem lehet törvénnyel biztosítani. Ehhez az kell, hogy az adózók jobb anyagi helyzetbe kerüljenek. Ehhez okos belpolitika és okos külpolitika kell. Az a véleménye, hogy a költségvetés leszállítása ügyében ilyen röviden dönteni nem lehet. A kormánynak előbb ki kellett volna kérnie a parlament véleményét. Aggódik, hogy a leszállítások során

a kulturális értékeket is csökkenteni fogják újból,

holott már eddig is mindig éppen itt spóroltak. Garanciát kér, hogy ezeket a kiadásokat nem csökkentik. Az adóbehajtások terén egyenlő elbánást minden vidéknek és embernek. Ervénycsüljön az egyenlő elbánás elve az adókiutéseknél is. Az ellenőrzést pedig ne új szervekre bízzák, hanem a közvéleményre.

Ne vessék ki az adókat titokban, hanem a közséki előjárások közbejöttével és a polgárság tudtával.

A kamara csütörtökön is hű maradt magához — Interpellációk özöne, semmi komoly munka

Bukarest, szeptember 22.

A kamara csütörtök délelőtti ülésén ismét rengeteg interpelláció hangzott el. Egyébként újabb cuzista kirohanás tette változatossá a vitát.

Preliceanu cuzista az üveggyári munkások elbocsátása miatt interpellál. **Munteanu** lupista a konverziós törvény kiterjesztését követeli az állam összes polgárait. Redukálni kell a külföldi adósságokat is.

Cantacuzino georgista előadja, hogy **Krajovában** több kereskedő csődbe került, mert az ottani ezredek nem fizették ki a nekik szállított árukat.

Több felszólalás után **Vasiliu-Ojuz** cuzista kérdi a kormányt, hogy mit szándékozik tenni a péksztrájk ellen.

— A zsidó pékek megdrágítják az árakat, ki akarják zsarolni a lakosságot! — kiabálja **Vasiliu.**

Minescu szocialista: Vannak román pékek is.

Vasiliu: Csak egy-kettő, a többi mind zsidó!

Cuza: Moldovában minden pék zsidó.

Vasiliu azután kéri, hogy a malmosokat és pékeket rendszabályozzák meg.

Egyik ukrán képviselő felszólalása után, aki az ukrán iskolák megszüntetése ellen tiltakozik, sorra kerülne **Pompiliu Joanițescu** interpellációja a CFR ügyében, de ezt **Mirto** közlekedésügyi miniszter kérésére elhalasztják.

„VOLT EGYSZER EGY KERINGŐ...”

Az **Astra-Mozgó** bemutatja szept. 22-iki kezdettel „Volt egyszer egy keringő...”

című filmsláger, **Lehár Ferenc** operettje nyomán. Főszerepben: **Eggert Mártha, Verebes Ernő és Rolf von Goth.** — A film hetek óta fut Berlinben és Bécsben és előreláthatólag hetekig műsoron marad még az ottani mozikban. A berlini és bécsi nagy lapok kritikái egyhangulag elismerik, hogy a film a legjobb közé tartozik, amit a filmipar eddig produkált — Felejthetetlen élmény mindenki számára ez a bájos, romantikus történet, amely tele van kedvességgel, humorral és szebbnél szebb dallamokkal. A legkedvesebb és legbájosabb, amit eddig mozivásznon látni lehetett.

Az Avéd-per koronatanuja szenzációs vallomást tett

„Tolvajkodtunk, panamáztunk — de becsületes emberek vagyunk!...”

Csikszereda, szeptember 22

Az Avéd-per tárgyalásának második napjának legnagyobb érdekességét Ungvári Andrásnak, a koronatanunak kihallgatása kölcsönözt.

Az első tanu Weinberger Adolf volt gvergyóalfalusi jegyző. Elmondja, hogy ellene is merényletet követtek el. A bombát be akarták dobni, de megakadt az ablakfában s csak az utcán robbant fel. Az Avéd-féle merénylettel kapcsolatban az tűnt fel neki, hogy Barabás későn ment a tragédia színhelyére és a temetésen is illetlenül közömbös volt. Barabás és Avéd dr. között szinleg jóviszony volt, bár Barabás a háta mögött állandóan szidta kollégáját.

Ezután áll a bíróság elé Ungvári András, a nagy per koronatanuja. A zsúfolt tárgyalótermen végighullámk a feszült várakozás moraja.

Ungvári: Körülbelül egy héttel a merénylet előtt voltam Barabás irodájában. Ott volt Ambrus Lajos és Pál Dénes is. Avéd Jánosról beszélgettek tréfálkozva. „El kell ezt az örményt ijeszteni, — mondotta Barabás — van-e dinamitod Dénes? Pál azt felelte, hogy van. Ambrus viszont azt sürgette, hogy Barabás igéretéhez képest vagy a községgel, vagy a közbirtokossággal vétessék meg a házat. Barabás azt mondotta, hogy ezt Avéd nem engedi. Mire Ambrus így válaszolt: „Nekem semmi közöm Avédhoz. A propagandát megcsináltam, most adj a házamat”. Barabás kacagott: „Nem vehetem ki az Avéd belét, vegyék ki ti!” Ambrus is kacagott, amint kivette a bicskáját és így szólt: Hozgyél! Én az egész ügyet tréfának tartottam... A merénylet napján éppen a halottasházból jöttem ki, amikor Barabás elfogott: „Mi van, Ungvári ur? Meghalt ez a disznó? Ha Ambrusék tették volna, maga tudja, hogy csak tréfa volt, amit beszéltünk... Menjen gyorsan hozzájuk és mondja meg, hogy ne ijedjenek meg, hanem tagadjanak körömszakadtáig. En majd mindent elintézek. A pénz nagy hatalom Romániában.” Később jelentettem Barabásnak, hogy csak Ambrusnéval beszélhettem, mire Barabás utasított, hogy igyekezzek Ambrussal és Pállal személyesen beszélni. Később azért, mert ezeket elmondtam, Barabás lelővéssel fenyegetett és hívei háromszor vertek meg. Igaz, hogy Barabás urral együtt több tolvajságot csináltam, de azért nem haragudtam rá. Most haragszom rá, hogy megölette a kollégáját.

Elnök: Mik voltak azok a tolvajságok? Hamisan esküdött neki?

Ungvári: Soha! Hanem Barabás utasítására feljelentést tettem a közbirtokosság ellen adóeltitkolás miatt. Ötvenezer lejt ígért ezért. Utiköltségre 4500 lejt adott. Bukarestben beadtam a feljelentést s a mikor kijött a vizsgálat, Barabás azt mondotta, hogy mindent vissza kell vonni. Meg is történt. Ezért 30 ezer lejt kaptam, míg Barabás 300 ezret keresett az ügy elsimításán. Hamis tanu soha sem voltam, pedig Barabás félmilliót ígért, ha letagadom, amit tudok. Azután Barabásné öngyűsége és Ábrahám dr. ur ígért 10.000 lejt, ha neki kedvező nyilatkozatot írok alá. Üzenetüket Baricz Imre közvetítette. Szinleg belementem a dologba, de bár a vizsgálóbíró utasítására mindent megírtam, pénzt nem kaptam tőlük... Pállal és Ambrussal Barabásnál találkoztam, a merénylet előtti este pedig láttam a piacon Pált és Barabást.

Elnök szembesíti Ungvárit Pállal és Barabással. Pál igazat ad a tanunak, Barabás tagad.

Ungvári: Nemcsak beszélgettek, de az ügyvéd ur még karon is fogta Pált! Azután elmondja, hogy milyen körülmények között kapott 500 lejt Barabástól. A vizsgálóbíró szobája előtt szölitotta fel Barabást arra, hogy 7500 lejes adósságát adja meg s így kapott 500 lejt, azzal, hogy mindent megkap, csak tünőn el gyorsan.

Elnök: És maga mit csinált? Ungvári: Szembe köptem s bemeném a vizsgálóbíró urhoz.

Ábrahám dr.: Igaz-e, hogy Kappel manuella szemben Barabás két milliót perben képviselte?

Ungvári: Nem volt semmi per! Panama volt. Tolvajság. Együtt követtük el a doktor urral.

Ábrahám dr.: Hát ennek a költségeit megfizete-e?

Ungvári: Barabás 100 ezer lejt kapott, én huszezeret. Micsoda költségeket követelnek még tőlem? Ez csak olyan ügyfédi fufang. (Ungvári románul beszél s

így mondja: „Furfangul Avocatul!”) — Igaz, hogy csináltam Barabással két-három panamát, de azért becsületes ember vagyok. Hamis tanukat nem fogadtam.

Elnök elrendeli a déli szünetet és Ungvári kihallgatását délután folytatja.

Ungvári: Igaz, hogy tolvajnak, gyilkosnak és bombavetőnek szidtam Barabást. Ő lövettet be Balázs Ferencel Lukács Antal ablakán is. Balázs ezért 500 lejt kapott.

Elnök: Milven volt a viszony Barabás és Avéd között? Ungvári: Egyszer előttem veszték össze csunván. Barabás azt akarta, hogy jelentsem fel Avéd ur öccsét, hogy 300 ezer lejt lopott a közbirtokosságtól. De én azt mondtam, hogy Barabás ur lopta el azt az összeget és öitünkkel osztozott rajta.

Ügyész: Ha Barabás már a merényletet követő reggelen elküldte a tettesek után,

miért nem jelentkezett azonnal a csendőrség?

Ungvári: Mert egyszer már jelentkeztem egy másik ügyben s akkor a dítrói őrmester megpofozott.

A bíróság egváre eltekint a tanu megesketésétől.

Bagiu Ilie gvergyóalfalusi csendőr-mester a merénylet ügyében folytatott vizsgálatról számol be s elmondja, hogy amikor Barabás a vizsgálati fogsághól kiszabadult, a tanuk állandóan járkáltak hozzá titokban. Utasításra figyelte is őket. Baricz Imréről tudja, hogy emberölésért már megdöntették. A nyomozást nem ő vezette ugyan, de Balázs előtte i beismerte, hogy Barabás biztatására lött be Lukács Antal ablakán. A faluban azt beszélik, hogy Barabás egy tehenet adott Baricnak és gyermekét is felöltöztette. Berszannak 120 juhot adott.

Ügyész: Honnan gondolja, hogy Barabás hamis tanukkal dolgozik?

Bagiu őrmester: Tisztességes embereknek nem lett volna arra szükségük, hogy a kerten, titokban járjanak hozzá. Barabásnál nagy dárídók voltak s mind csak a tanui vettek részt. Baricz azt is elmondotta neki, hogy mennyi pénzt kapott és milven tanukat fogadott még Barabás.

Tanut a bíróság megesketi vallomására.

A szerda délutáni tárgyalást Strasser Anna kereskedő és Bellai Mari cselédleány vallomása fejezi be.

A maga sirját ássa a kormány a konverziós javaslattal

Ha a javaslat elbukik — a kormány lemond

Juniant nem sikerült leszerelni a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságában sem

Bukarest, szeptember 22

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága rendkívül izgalmas ülésen tárgyalta újra a konverziós javaslatot. Az ülésen Mironescu beszéde után Junian szögezte le álláspontját s követelte a lej restabilizációját és az összes adósságok konverzióját. Mironescu és Popovici hiába igyekeztek Juniant megnyerni a kormány álláspontjának, Junian a következőkben szögezte le felfogását:

— Nem értem, miért akar a párt makacsul a teljes csőd felé haladni. Ismételtem hangsúlyozom, hogy megmaradok álláspontom mellett s ha szükséges, fenntartom teljes akciósabadságomat és elveimet végsőkig képviselem a kormánnyal és a közvéleménnyel szemben.

Ezután Maniu mondott újra vé beszéde a konverzió mellett. A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága a javaslatot végül is jóváhagyta.

Ezzel azonban a Junian-ügy nem zárult le. A „renitens” kormánypárti politikust a fővárosi lapok jelentése szerint ki akarják zárni a pártból. Olyan hírek is elterjedtek, hogy Junian akcióját felsőbb helyen is támogatják s erre céloz egyenesen az Indreptarea mai száma is, amikor szögezi, hogy az udvorból nem nézik jó szemmel, hogy a kormánypárt vezetősége irányítja a kormányt s így nem a miniszterelnöké, hanem a Maniué a döntő szó.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának ülése érdekes kijelentéssel végződött, amelyet Mironescu pénzügyminiszter tett:

— Ha a konverziós tervezetet a mai formájában a kamara nem fogadja el, a kormány levonja a konzekvenciákat. Távozik, de úgy, hogy a nemzeti parasztpárt új kormányalakításra nem vállalkozik, hanem ellenzékbe vonul.

Juniant azonban ez a burkolt fenyegetés sem hatotta meg, mert a kamara jogügyi bizottságában a javaslat ellen foglalt állást és bejelentette, hogy a parlamenti vitában éles támadást intéz a javaslaton keresztül a kormány ellen is.

Változások az olasz diplomáciá karban

Bécs, szeptember 22.

Az olasz kormány visszahívta Aurici bécsi követet és helyébe Preziosi eddigi bukaresti követet rendelte az osztrák fővárosba. Preziosi, aki Tittoni volt külügyminiszternek a veje, három éve képviselte hazáját Bukarestben.

Aurici követ Genfbe megy a Népszövetség mellé, az onnan visszahívott Paluzzi helyébe.

Egymilliónál több ember szynlódik végső nyomorban Newyorkban

Newyork, szeptember 22.

A rendőrség kerületenként összeírta azokat a családokat, amelyeknek feje munka nélkül van. Megállapította, hogy 850.000 ember szorul közadakozásra, mert nincs miből megélnie. Ez a szám azonban távolról sem végleges, sőt meg fogja haladni a milliót, mert rengeteg sokan vannak a hajléktalnak, akik kóborolnak, hogy valami ennivalót szerezzenek. Legalább 75 millió dollárban számítják ki az összeget, amelyre ezen a télen szükség van, hogy némileg segíteni lehessen az inségeseken. A múlt télen a város a jótékonyasági intézményekkel együtt 18 millió dollárt költöttek a munkanélküli szűkölködők felsegítésére.

Meghalt a bajor nemzetgyűlés volt elnöke

München, szeptember 22.

Hetvenéves korában meghalt itt Schmidt Ferenc, a bajor országgyűlés volt elnöke. Schmidt régebben nagy szerepet játszott a bajor politikai életben.

Valószínű, hogy a parlament október 1-ig együtt marad

A kormánynak az volt a terve, hogy a konverziós javaslatot hétfőig megszavaztassa. Ez a szándék azonban hajótörést szenved az ellenzéki pártok magatartásán, mert minden párt legalább 2—2 szónokot küld ki a javaslat bírálatára a parlamenti vitához, amely a jelek szerint igen hevesnek és hosszúnak ígérkezik.

Pénteken reggel különben a kormány tagjai újra minisztertanácsot tartanak s megvitatják a rendkívüli időszak alatt még parlament elé terjesztendő javaslatokat. Valószínű, hogy a hosszúnak ígérkező konverziós vita és a rengeteg új javaslat miatt a parlamenti ülésszakot egésezni október 1-ig meghosszabbítják.

Meghíusult rablási kíséreltet Budapestén

A trafikoszó leboxolta támadóját

Budapest, szeptember 22

Az Ó-utca 9 szám alatti trafikba tegnap rosszul öltözött fiatalember tért be. Újságokat kért, egy ideig nézegette azokat, majd megfordult és ment kifelé. Mikor már a küszöbhez ért, hirtelen megfordult revolvert rántott elő zsebéből és rákiáltott a trafikoszóra:

— Pénzt, vagy életet!

A nő azonban nem ijedt meg, felugrott, odarohant a fiatalemberhez és boxolni kezdte. A fiatalember revolverével együtt elszaladt.

A trafikoszó kiáltozására több járőrelő nyomába eredt és hamarosan elfogták. Kiderült, hogy Stern Géának híve, 19 éves munkanélküli tanonc. Mát hosszabb idő óta nyomorog. Revolvere pedig, amelytől a trafikoszó nem ijedt meg — egyszerű játékpisztoly volt. Utolsó 1 pengő 20 filliéréért vásárolta azzal az elhatározással, hogy rablással igyekszik pénzt szerezni, hogy megmeneküljön az éhhaláltól.

Kínai csapatok Mukden ellen vonulnak

Mukden, szeptember 22.

Kharbin után Mukdent is támadással fenyegetik a kínai szabadszapatok. A helyzet annyira veszélyes, hogy az amerikai és angol konzulok felhívták ott tartózkodó honfitársaikat, hogy ne távozzanak a városból. Mukden alatt ugyan még nem folynak harcok, de több közeli várost már megtámadták a kínaiak.

Titikar tartományban a felkelők megtámadták a japán csapatokat. Mindkét részlől számos halottat jelentenek. A délmándzsuriai vasutvonal mentén több állomás kínai kézre került.

Tegnap gyászolták a kínaiak Mukden elvesztésének évfordulóját. A gyászt a maguk sajátos módján ülték meg: a hatóságok felhívták a lakosságot, hogy minden kínai öt percre hunyja be szemét a gyász jeléül és gondoljon az elvesztett területekre, amelyeket vissza kell foglalniok.

csak akkor valódiak, ha a Bayer-kereszt minden csomagoláson látható!

REJTELMEK HANGOK

Két család lakott egymás mellett a vidéki város bérházában. Nem is éppen család, csak gyermektelen házaspár mind a kettő.

Most már a vidék nagyobb városában is vannak olyan bérkaszárnyák, amelyekben pesti módra folyik az élet: a szomszédok nem ismerik egymást. Évekig el-lakhatnak egymás mellett a folyosón, még sem ismerik egymást, hacsak valami egyéb összeköttetésük nincs, mint a szomszédság.

De ez a két házaspár fenntartotta a szomszédai jóviszonyt. Hol Lőrinczék jártak át Kelemenékhez, hol Kelemenék jártak át Lőrinczékhez. A vacsora utáni órákat rendszeresen egymásnál töltötték. Tudtak egymásról mindent.

Történt a nyáron, hogy Kelemenék váratlanul pénzhez jutottak. Kifizették az adósságát és még mindig maradt annyi, hogy elmehettek nyaralni. A Balaton mellett béreltek egy hónapra szerény kis szobát, a mindenest elüldték egy havi szabadságra a falujába. Aztán utolsó este még elmentek Lőrinczékkel moziba, másnap délelőtt pedig elutaztak nyaralni. A lakás ajtaját lelakatozták, a lakatkulcsot elvitték. Lőrinczék még a vonatához is kísérték őket.

Másnap reggel felkeléskor Lőrincz azt mondja a feleségének:

— Te, milyen furcsát álmodtam az éjjel. Azt álmodtam, hogy Kelemenék nem utaztak el és a szomszéd lakásból mintha áthallatszott volna a beszélgetés.

— Ejnye, de különös, én is azt álmodtam.

De aztán nem beszéltek róla. Este, mikor lefeküdtek, de a világosságot még nem oltották le, egyszer csak összerezzenve néztek egymásra.

— Hallod?

— Hallom.

A Kelemenék lakásából tisztán kivehető beszélgetés hallatszott át. Azaz, hogy nem volt tisztán kivehető, a szavakat nem lehetett érteni. De annyit világosan meg lehetett állapítani, hogy a beszélgetésben egy férfihang és egy női hang vesz részt. A Kelemenék legutolsó szobájában folyt a beszélgetés, de a bérház ókony falain keresztül idehallatszott.

El nem tudták képzelni, mi lehet ez. Betörők járnak Kelemenék üres lakásába? De ha betörők, akkor miért beszélgetnek ilyen hangosan? Vagy Kelemenék valamilyen fantasztikus okból titokban visszaérkeztek és nekik nem szóltak? Még megeshetik, uramisten, hogy valami rosszban török a fejüket és az egész balatoni utazás csak komédia. Az a váratlan nagy pénz, amit állítólag örökségképpen kaptak, különben is furcsa volt. Csak nem pénzt hamisítanak? Borzasztó lenne, ki is hitte volna ilyen kedves, derék emberekről. Nem, az nem is lehet. Mégis csak betörők lesznek. De akkor miért kiabálnak ennyire. Hopp, az is lehet, hogy a beszélgetés tért vissza titokban falujából és az beszélget valakivel.

Lőrincz kiugrott az ágyból, magára kapkodta ruháit. Az éjszakát nem töltötte ilyen bizonytalanságban. Kiment a folyosóra, megnézte a Kelemenék lakásajtaját. Az pontosan le volt lakatolva, a hogy az elutazók hagyták. Feszegetésnek, nyitogatásnak semmi nyoma. Az előszobában vakstét, Lőrincz lehajolt és fülét odatartotta a kulcslyukhoz. A beszélgetés egész halkán ugyan, de kétségtelen módon ide is kihallatszott.

Ezt nem lehetett annyiban hagyni. Lőrincz lement, felszengette a házmezt és elmondta neki a tapasztalatokat. Most már ketten mentek fel hallgatódzni a lakásajtóhoz. Semmi kétség; emberek vannak odabent.

— Nézzük meg az utcáról — javasolta a házmezt —, hogy van-e világosság valamelyik ablakban.

Kimentek az utcára, felnéztek. Vakstét volt valamennyi ablak. Akkor Lőrincz elment a legközelebbi kőházba és onnan felhívta telefonon Kelemenék számát. A szám nem felelt. Most felhívta a saját számát. A felesége jelentkezett. Igen, a beszélgetés még mindig folyik odaát.

Most már nem lehetett tréfolni többé. Lőrincz és a házmezt rendőrt kerestek. Annak elmondták a rejtélyes éjszakai látogatásokat, akik már második éjjel társalognak az üresen hagyott lakásban. A rendőr felment velük a Kelemenék lakásába. Hallgatódzott egy kicsit és miközben a nagy jövés-menésre már más lakók is kezdtek gyülekezni a folyosón, kimondta a szentenciát: a lakást fel kell törni.

A házmezt szerszámot hozott, letörték a lakatot. Behatoltak a lakásba. Elöl ment a rendőr, lövésre készen tartott revolvertel. A beszélgetés nem szűnt meg. Csakugyan odabent társalogtak a titokzatos éjszakai vendégek a legutolsó szobában. A végsőig feszült izgalommal léptek be. A házmezt reszketve csapta fel a világítást. A szoba üres volt.

Csak a rádió-készülék harsogott javában egy színmű-előadást. A rádiót Kelemenék nyitva felejtették.

Harsányi Zolt

A kolozsvári diákzavargások utórezgései

Három millió lej kártérítést követel egy károsult kereskedő

A Semmitőszék kimondta, hogy a városi tanács, a belügy- és hadügyminisztérium egyformán felelős anyagilag az okozott károkért

Bukarest, szeptember 22.

A diákzavargások borzalmas emlékei elevenedtek fel egy kártérítési per tárgyalásakor, amely tegnap folyt le a legfelsőbb Semmitőszék előtt. Kolozsváron ugyanis az 1927-iki rombolásokon kívül két évvel ezelőtt, a borsai eseményekkel kapcsolatban kiújultak a diákzavargások s ez alkalommal Horovitz Beer kolozsvári kereskedő házát és üzletét teljesen szétrombolták. Horovitz hárommillió kártérítést pert indított a hatóságok, elsősorban a városi tanács ellen, amelynek, mint a kereset kifejti, kötelessége lett volna az adófizető polgárság biztonságáról és vagyonvédelméről gondoskodnia. Felelőssé tette továbbá a belügyi és hadügyi minisztériumot is.

A kolozsvári törvényszék előtt az elsőfokú tárgyaláson a városi tanács és a belügyminisztérium képviselői azzal védekeztek, hogy a kérdéses időben az egész ország területén ostromállapot volt s így csakis a hadügyminisztérium vonható felelősségre a károkért. Az érvelést elfogadta a törvényszék, majd helyben hagyta a tábla is, míg most harmadfokon a Semmitőszék foglalkozott az ügyvel. A legfelsőbb bíróság megváltoztatta az előző ítéleteket és kimondta, hogy ha a károkat megítélnék, úgy a városi tanács, a belügy- és hadügyminisztérium egyformán felelősek. A döntés alapján a kolozsvári törvényszék már a napokban tárgyalás alá veszi a kereskedő kártérítési igényét, most már mindhárom hatóság-gal szemben.

Farmerek és rendőrök többszáz főnyi csapatának erdei hajtóvadászata egy ötéves kisfiu után

Nem York, szeptember 22.

Connecticut államban, Danbury vidékén hatalmas erdőség terül el. Két nap óta civilek és rendőrök hosszú rajvonallal felfejlődve, kutattak ebben az erdőségben egy ötéves kisfiu, Dominick Tarvello után, aki a sűrűségben tűnt el. A környékbeli farmerek közt az eltűnés olyan izgalmat keltett, mintha mindegyiket személy szerint érintett volna a csapás. Az emberek ott hogyták munkájukat, s csatlakoztak ahhoz a rendőri rajvonhoz, amely a gyermek megkeresésére indult.

Egy egész napon át eredménytelen volt a hajtóvadászat. Tegnap azonban a többszáz főre rugó expedíció egyik embere, John Frederick, olyan hangos ujjongásban tört ki, hogy visszhangzott az erdő. Egy kis tisztáson, a pázsiton pillantotta meg az ötéves kisgyermeket. A többiek is mind odasereglettek s általános volt az öröm. Frederick vállára kapta a gyermeket, aki sikongatva, rugkapálódva védekezett.

— Engedjétek el, megyek az elefántok után.

— Mi után? — kérdezték tréfálkozva.

— Az elefántok után, — ismételte a

csöppség. — Meg aztán vannak ám itt oroszlanok és tigrisek is. Az éjjel mind idejöttek, de a botommal elkergettem őket. Ugy bizony.

— Mást nem láttál az erdőben? — kérdezték.

A kisfiu most lehalkította szavát és titkolódzva suttogta:

— De igen, voltak itt tündérek is. Olyanok, amilyenekről a bátyám olvasott a könyvéből.

A gyermeket diadalmenetben vitték haza. Mint elbeszéléseiből kitiint, szándékosan szökött meg szüleitől, hogy a mesékben szereplő tündéreket, elefántokat és egyéb barátait felkeresse. Nem is félt a rengetegben s hamarosan alkalmazkodott az új környezethez. Bogycákkal táplálkozott s a hatalmas fák tövében jóízűen aludt.

Mondani sem kell, hogy a danburyi erdőben nincsenek vadállatok s azok az egzotikus fenevadak, amelyeket a kis Dominick hajszolt, csupán az ő fantáziájában éltek. A kisgyermek olyan otthonosan érezte magát az erdőben, hogy amikor megtalálták, nem volt sem fáradt, sem éhes. A kis kalandor a maga módja szerint az erdőben is meg tudott élni.

A brassói hadbíróóság 3 hónapi börtönre ítélte egy katonai főorvost

Korrupció, csalás, közokirathamisítás volt a vád

Brassó, szeptember 22.

Szerdán délelőtt tárgyalta a brassói hadbíróóság Mirea Joan őrnagy, a ploesti katonakórház volt vezető főorvosának nagyarányú büntügyét.

A vádirat szerint Mirea Joan, mint a ploesti kórház főorvosa és teljhatalmu ura, kisebb-nagyobb összegekért kijárásokat vállalt el. Hamis bizonyítványokat állított ki olyan katonák részére, akik meg akartak menekülni a hadgyakorlatoktól. Pénzt vett fel egy Mosoiu nevű őrmestertől azzal, hogy állásba helyezi, amit azonban nem tett meg. Dátumokat és adatokat hamisított a kórház nyilvántartási könyveiben, végül pedig, mikor 1931 októberében különböző szabálytalanságok miatt tíz napi börtönre ítélték és állásából felfüggesztették, Dávidovics Jenő kórházi kurirral titokban magához kérte a hivatalos leveleket, felbontotta a rá nézve kedvezőtlen adatokat meghamisította.

A vádirat felolvasása után a vádlott vallomása következik.

Mirea tagadja a terhére rótt bűncselekményeket és személyes hajszáinak minősíti az egészet. Erveket hoz fel ártatlansága mellett és kijelenti, hogy a vádban feltüntetett cselekményeket már csak azért nem állott érdekében elkövetni, mert néhány ezer lejért ilyet nem is okos dolog elkövetni.

A vádlott vallomása után a védelem és vád tanuinak felvonultatása következik. Fenatu Dumitru, Mitică Jonescu, Moldoveanu Joan eskü alatt vallják, hogy 1000—2500 lejes összegeket adtak át az

őrnagynak, hogy hamis orosz bizonyítványokat állítson ki részükre. Mosoiu őrmester azt vallja, hogy Mirea 5000 lejért kért tőle, hogy állásba helyezze. Ö mindössze 100 lejért tudott adni, állást azonban ennek ellenére sem kapott.

Dávidovics Jenő, a kórház volt kurirja, szintén eskü alatt vallja, hogy Mirea parancsára, a hivatalos leveleket, mielőtt a kórházba vitte, Mirea lakására kellett szállítania, hol az őrnagy felbontotta a leveleket, majd megfenyegette, hogy ha el meri árulni, úgy az életével játszik.

Délután a védelem tanuit hallgatták ki.

Generálisok és magasrangú tisztek egyöntetűen Mirea ártatlansága mellett vallanak. Kifogástalan orvosnak minősítik, a ki önfeláldozóan dolgozott és elképzelhetetlennek tartják, hogy néhány ezer lejért őrnagyi rangját és főorvosi állását tette volna kockára, akkor amikor 25 évig a legelkialsmeretesebb embernek ismerték.

A vád és védelem tanuvallomásai után Anitei ügyész kezdi el a vádbeszédet. Büntőnek tartja az őrnagyot minden esetben és, alaposan felépített beszéde után kéri Mirea példás büntetését.

Dr. Radu Olteanu védő ugyanazzal érvel, amivel a védelem tanui. Kizártnak tartja és példákat hoz fel annak bizonyítására, hogy Mirea 25 éves becsületességgel szolgált a szabálytalanságokkal akart volna pénzt szerezni magának. Amit maga a vád igazol a legjobban, hiszen a magas fizetési főorvosnál mit sem számított egy-két ezer lej. Utal arra, hogy a vád tanui, minden kihallgatás alkalmá-

val változtattak vallomásaikon és semmi komoly vagy elfogadható vádat nem tudtak teljesen igazolni.

Ezután Gheorgescu őrnagy, hivatalból kirendelt védő mondja el beszédét, majd Tiscescu újságíró emelkedik szólásra.

Tiscescu, megbotránkozva állapítja meg, hogy a társadalomnak a legfeljebb lenebb elemei a Dávidovicsok és hozzá hasonló sőpredékek vádolni merik a társadalom krémjét, amelyhez Mirea is tartozik, aki egyike a legtehetségesebb romániai katonai orvosoknak és aki 25 éven keresztül önfeláldozással szolgált a hazát és az államot.

Utolsónak dr. Stoianu bukaresti ügyvéd mondja el védőbeszédét, amelynek végén kéri védenek felmentését.

Mirea az utolsó szó jogán ugyancsak felmentését kéri.

A bíróság felőrai tanácskozás után kihirdeti az ítéletet, mely szerint korrupció, csalás és közokirathamisítás miatt büntőnek találja Mirea Joant és ezért három hónapi börtönbüntetésre ítéli.

Az ítélet ellen a vádlott felebbezést jelentett be.

Öngyilkos lett szegye- nében egy elcsábított fiatal asszony

Karánsebes, szeptember 22.

Nagy szenzációt és élénk részvétet keltett tegnap Karánsebesen egy viruló szépségű fiatal asszony, Petrisor Sándor vadászrendbeli törzsrőmester feleségének öngyilkossága.

Nemrégiben helyezték Karánsebesre Danila György vadászörzsrőmestert, aki Petrisoréknál vett magának albérltet. Danilának megtetszett bajtársa feltűnő szépségű fiatal felesége s hevesen udvarolni kezdett neki, amit azonban az asszony röviden és következetesen visszautasított. Petrisornak tegnap reggel szolgáti ügyben el kellett utaznia s Danila kihasználva a kínálkozó alkalmat, a védtelen fiatal asszonyon erőszakot követett el. Amikor Petrisor törzsrőmester késő este megérkezett, feleségét kisírt szemmel szomorúan találta. — Faggatni kezdte szomorúságának oka felől, kérdéseit azonban az asszony válasz nélkül hagyta.

Petrisor azután lefeküdt, de később észrevette, hogy felesége nincsen a szobában. Keresésére indult s az udvaron ráakadt felesége holttestére. A fiatal asszony, aki nagyon szerette férjét, bánatában nagy mennyiségű ciankálit vett be, amely azonnal megölte.

Hátrahagyott levelében megírta tragikus elhatározásának okát, hogy szegye- néét egy napig sem tudja elviselni s meggyalázva nem tud élni többé férje oldalán.

Danila őrmestert, a tragédia okozóját a katonai hatóságok letartóztatták.

Az exportőrök kéri a postát, hogy már este 7 óra után is kedvezményes telefonbeszélgetéseket folytathassanak

Bukarest, szeptember 22.

A telefonhálózat átvételekor a Morgan-csoport divatba hozta a kedvezményes beszélgetéseket magánfelek részére is este 9 óra után. Az exportőrök is rendszerint ezt az időpontot használták fel a külföldi beszélgetésekre. Az idő azonban nem megfelelő, mert a külföldi üzletember akkor már nem igen van hivatalban. A temesvári gabonakereskedők most küldöttéleg kérték, hogy a kedvezményes idő hétkor kezdődjék s országos akciót is indítottak ezirányban.

Dum-dum golyóval lőtte le az erdőőr azt, aki kutájára követ dobott

Kézdivásárhely, szeptember 22.

Egy erdőőr brutalitása tartja izgalomban Kővár község lakosságát. Tegnap este két torjai erdőőr, Háromszéki Lőrincz és Illyés András átrándultak Kővárra, ahol az utcán sétálva beszédbe elegyedtek néhány falusi legénnyel. Illyés András a kutáját is magával hozta. Miközben beszélgettek, az egyik legény, Varga Lázár, ránézett a kutájára, majd megkérdezte:

— Kié ez a dög?

Aztán lehajolt, hogy a földről felvett követ elriassza az állatot.

Az erdőőr, úgy látszik, borzalmas sértésnek vette kutájára megháborítását, mert egyszerre két lépést hátrált, lekapta válláról a fegyvert és egész közlelől belelőtt a legénybe. Vargát hasba találta a golyó és hátul a veséje felett jött ki, kiszakítva egy darab húst. Utólag megállapította a vizsgálat, hogy a golyót megsebzte az erdőőr, vagyis valószínűleg dum-dum lövedék lőtt a fiatal legényre. Vargát beszállították a kézdivásárhelyi Rudolf-kórházba, ott megoperálták, de életbenmaradásához kevés a remény.

Törvény készül a nem becsületes uton szerzett köztisztviselői vagyon elkobzásáról

Az előadói javaslat is leszögezi azt, amit mi már egy évtizede hirdetünk

Bukarest, szeptember 22.

A szenátus jogügyi bizottsága feltűnően kényelmes tempóban végre elkészült azzal a törvénnyel, amely „A vagyonok ellenőrzéséről és a becsület védelméről” lesz hivatva a meghalt köztisztviselő halál poraiból újra feltámasztani azáltal, hogy a háboru óta keletkezett vagyonok eredetét ellenőrzés alá veszi.

Erdekes és szenzációs a javaslat előadói jelentése, amely — Isten tudja, honnan vett bátorsággal és őszinteséggel — végre leszögezi mindazt, amit a sajtó, különösen a kisebbségi sajtó egy évtizeden keresztül állandóan a kormányok figyelmébe ajánlott.

— Ez előadói javaslat megállapítja a háboru utáni évek gazdasági és erkölcsi válságát, amelyben a lelkek egyensúlya teljesen felborult és kimutatja, hogy az általános nyomorban a közszolgálatban és a közmegbiztatásban eljáró egyének minden átmenet nélkül hirtelen hatalmas vagyonok urai lettek.

— Hogyan?... Miből?... Honnan?... — kérdezi a bizottság jelentése — A közvélemény végül is lázadásban tört ki és mint rendesen történni szokott, az indokolatlan gyanúsítások végletig jutott el...

— Ez a gyanakvó, mérgezett, tikkasztó, türehtelen vádaskodások áramával telített atmoszféra kényszerít bennünket a helyzet tisztázására...

MINDEN, 1914 ÓTA „SZERZETT” KÖZTISZTVISELŐI VAGYON REVIZIÓ ALÁ KERÜL

A javaslat, amelyet ez a drámai lendületű bevezetés konferál be, a következő intézkedéseket tartalmazza:

A vagyon eredetének megállapíthatása céljából ellenőrzés alá esik mindazoknak a vagyonra, akik 1914 augusztus 15-ikétől kezdve közhivatalt, vagy közzolgálatot teljesítettek, kinevezés, vagy választás alapján, akár fizetésért, akár díjtalanul.

Az 1914 augusztus 15-ike előtti, valamint a hivatal, vagy megbízatás elfoglalása előtt szerzett vagyon nem esik ellenőrzés alá.

A miniszterek vagyona csak hivataluk megszűnte után vonható ellenőrzés alá.

1. Ellenőrzési eljárás megindítható:
2. Irásos feljelentés alapján;
3. A közhivatalnok saját kérelmére, ha vagyonuk eredetéről nyilvánosan gyanúsító megnyilatkozások történtek;
4. Az illetékes ítélőtábla főügyészének a kérelmére;
5. Annak a közhatalóságnak a kérelmére, amelynek az illető szolgálatot teljesít, vagy teljesített;
6. Azon köztisztviselői egyesületek vezetőségének kérelmére, amelynek az illető is tagja.

Névtelen feljelentést nem lehet közvetlenül a vizsgálati fórumhoz intézni, de a főügyész — előzetes információk beszerzése után — névtelen följelentés alapján is kérhet vizsgálatot.

Ha a feljelentésben nincsenek adatok vagy bizonyítékok, az eljárás megindítása mellőzendő. A mellőzést is határo-

Ünnepélyesen fogadták Bukarestben az amerikai vezérkar főnökét

Bukarest, szeptember 22.

Mac Arthur tábornokot, az amerikai hadsereg vezérkari főnökét, aki titokzatos európai körútján tegnap Bukarestbe érkezett, a pálvaudvaron teljes katonai lisszel fogadták s megjelent Samsonovici hadügyminiszter is. Mikor Mac Arthur kiszállt a vonatból, a katonai zenekar az amerikai himnuszt játszotta.

Délután a tábornok meglátogatta Vajda miniszterelnököt, Samsonovici hadügyminisztert és a nagyvezérkar több tagját.

Megölte a gázálarc

Berlin, szeptember 22.

Megrendítő szerencsétlenség történt Steglitzben. Ottmann iparos 18 éves Kurt nevű fia szülei távollétében előszedte apjának még a háboruból származó és emlékként megőrzött gázálarcát. A fiú felkapcsolta fejére, hogy kipróbálja. Kezeléséhez természetesen nem értett. Lélegzete akadni kezdett. Le akarta venni fejéről a gázálarcot, de nem tudta lekapszolni. Erre le akarta tépni, de a gázálarc nem engedett. A fiú végre is megfulladt.

zatban kell kimondani. (Ez ellen jogorvoslatnak van helye.)

Az, aki ellen az ellenőrzési eljárás megindul, köteles nyilatkozni és kimutatni:

1. egész ingó és ingatlan vagyonát, bel- és külföldön, a szerzés időpontjának megjelölésével és a jogcímét tartalmazó okiratoknak a bemutatása mellett.

A Népszövetség 13-ik közgyűlésén Genfben

Újra feltámad a titkos diplomácia

Genf, szeptember 22.

Szeptember 23-án kezd meg 68-ik ülését a Népszövetség az ir delegátus elnökelete alatt s három nappal később, tehát szeptember 28-án kezdődik a Népszövetség rendes 13-ik közgyűlése. Ez a két dátum egyébként rendkívül mozgalmas élet kezdett jelenteni Genfre, mert a népszövetségi ülészekkel egyidőben, sőt azt megelőzően a leszerelési konferencia előkészítő bizottságában és a különböző technikai bizottságokban is fontos tanácskozások lesznek.

A Népszövetség szeptember 26-án kezdődő ciklusát az előjelekből és a készülődésekből következtetve az jellemzi majd, hogy

a nyilvános ülésekkel szemben a titkos és a bizalmas ülések lesznek túlsúlyban.

Anglia, Franciaország, Olaszország, Németország diplomatái

az aktuális nemzetközi kérdések alapos megvitatására készülnek és ezért a zárt ajtók mögött való tanácskozást alkalmasabbnak tartják a sokszor kényes ügyek nyilvános pertraktálásánál.

A legújabb csodabogár — a közigazgatás intellektualizálása

Mihalache lesújtó nyilatkozata az eddigi tanácsok képességeiről

Bukarest, szeptember 22.

Mihalache belügyminiszter két napja tanácskozik a fővárosba hívott prefektusokkal, akiket — hír szerint — utasításokkal lát el a nemsokára bekövetkező községi választásokra vonatkozólag. Ez alkalommal a belügyminiszter rendkívül érdekes, bár elég rejtélyesen hangzó kijelentéseket tett a nagyszabású közigazgatási reformról, amellyel a kormány még az idén ősszel megajándékozza az országot.

Mihalache először is leszögezte azt az általános elvet, hogy

a közigazgatást „intellektualizálni kell” A községek háztartását nem szabad többé gyakorlatlan, hozzá nem értő elemekre bízni. Elkéri tehát a prefektusokat, hogy már most kezdjék meg „az új káder toborzását”, amely az ország közigazgatását ellássa. A prefektusok „hívják fel a falvak papjait, tanítóit és más intellektueljeit, hogy vegyék magukra a községi közigazgatás felelősségét” (?)

A polgármester és más választott köz-

2. azokat az eszközöket, amelyekkel a vagyont szerezte,

3. kimutatást a kritikus időben elidegenített vagy elajándékozott vagyonról.

4. általános vagyoni helyzetét, követeléseit és tartozásait.

Meg nem engedett módon és az állam megkárosításával szerzettnek tekintendő minden olyan vagyon,

1. amelynek megalapítása, vagy növekedése nem igazolható akként, hogy ez normálisan és megengedetten saját pénzeszközökkel történt. (Az eredeti szöveg olyan bonyolult és nehézkes, hogy értelmezésben nem lehet visszaadni. Ez nem is lehet másképp, miután az „ingatlan vagyon” egészen új jogi kategória, amelyet nem lehet elhatárolni és megfogalmazni).

2. az egész vagyona annak, aki a nyilatkozatok beadását megtagadja, vagy rosszhiszeműen hamis nyilatkozatot ad be, hogy a vagyont titkolja.

Genfben, erre a közgyűlési ciklusra, a jelek szerint, újra feltámad a titkos diplomácia.

Ezt főleg az idézi elő, hogy különösen a német egyenjogúság kérdése és a japán- kínai viszony megvitatása teszi szükségessé a bizalmas eszmecsere.

Ez a két téma tulajdonképpen nem is szerepel a népszövetségi közgyűlés főbb pontjai között, de előrelátható, hogy mindeukit főleg ez a két kérdés fog érdekelni. Japán diplomatái azon dolgoznak, hogy a japán-mandzsú szövetség — a kínai panasz ellenére — ne idézzen elő nagyobb ellenzéket. A német egyenjogúság kérdése viszont valószínűleg egyáltalában nem fog szerepelni a nyilvánosan megvitatandó kérdések között, arra való tekintettel, hogy a leszerelési kérdésekkel külön értekezlet annak rendje és módja szerint foglalkozik.

A népszövetségi teljes ülés az idén előreláthatólag két héttig tart.

Az általános vita alig fog többre terjedni két-három napnál.

A nyilvános üléseken szóba kerülő kérdések egyik legfontosabbika a világgazdasági konferencia előkészítése lesz.

igazgatási funkcionáriusok a jövőben nem kapnak fizetést. (Ez esetben egészen bizonyos, hogy lesz magyar polgármester is. Szerk.)

Mihalache nyilatkozata kétségtelenül nagyszabású változások előjele és politikai körökben máris a legkülönbébb kommentárok kelnek szárnyra.

A belügyminisztériumban folyó tanácskozásokat azonban nem hagyta megjegyzés nélkül az ellenzék. A liberális sajtó máris tudni véli, hogy a belügyminiszter elsősorban az irányban adott bizalmas utasításokat a prefektusoknak, hogyan gyakoroljanak nyomást a községi pálasztókra. Allítólag főleg azt ajánlotta figyelmükbe a belügyminiszter, hogy a szavazáshoz szükséges igazolványt a „megbizhatatlan elemektől” igyekezzenek különféle trükkökkel megvonni, illetve ki nem adni. A minisztérium ma erőlyes hangú cáfolatban jelentette ki, hogy az ellenzék híreszteléseai rosszakaratúak és alaptalanok, mindenütt idejében felhívják a szavazókat az igazolványok átvételére és hatósági „nyomás” nem lesz.

Tetemre hívták a pesthidegkúti gyilkost,

aki a ravatalnál is tagad és ártatlanságát hangoztatja

Budapest, szeptember 22.

A pesthidegkúti bestiális gyilkosság áldozatát, Jandák Józsefnét eltemették. Ugyanakkor, mikor a gyászoló menet és a kísérő embertömeg elhaladt a csendőrség épülete előtt, odabenn folyt a gyilkos újabb kihallgatása. Eder József váltóztallanul tagad. Még délután kivitték Pesthidegkútra is ahol többten felismerték benne azt a sánta fiatalembert, aki hétfőn reggel arra járt és bement a csárdába.

Jandákné eltemetése előtt odavezették

a ravatalhoz is és feltakarták az áldozat arcát.

Eder elsáppadt, de a tetemrehívásnál is ártatlanságát hangoztatja.

Eddig már tizenkét tanu ismerte fel és ott ellene terhelő vallomást, de ő változatlanul és makacsul ismételteti:

— Tüvednek, nem én voltam!

A hatóságok a teljes biztonság kedvéért legapróbb részleteket is ki akarják nyomozni s ezért valószínűtlen, hogy a vizsgálat még e héten befejeződjék. Eder valószínűleg csak a jövő héten kísérik át az ügyészségre.

A király október közepén Kolozsvárra megy

Kolozsvár, szeptember 22

Károly király október 15-én meglátogatja a várost, ahol megtekinti a VI. hadtest által rendezendő ünnepélyeket és löversenvt, majd megjelenik az ugyanakkor megnyíló városi bor és gyümölcskiállításán is.

A város vezetősége nagyszabású előkészületeket tesz a királylátogatásra.

Döntő lépés előtt a bukaresti pékek

A katonai sütődék felkészülve várják a kenyéroffenzívát

Bukarest, szeptember 22.

Ma várják a belügyminiszter választát a pékek áremelést követelő ultimátumára. Valószínű, hogy a válasz elutasító lesz és Bukarestben holnap az összes pékek felveszik a sztrájkot. A város vezetősége már fel is készült a kenyérválságra. A katonai sütődék készen állanak, hogy elkészítsék a főváros kenyérszükségletét és gondoskodtak a szükséges lisztmennyiségről is.

A sztrájkoló pékek ellen szigorú megtorló intézkedések készülnek. Bizonyos rendelkezések alapján a sztrájkoló pékek üzemek bezárását, illetve városi üzembe való átvételét tervezik, a lisztből pedig hír szerint rekvirálás utján gondoskodnak.

Megmarad a bankokban az ősszel is a nyári munkaidő

Bukarest, szeptember 22.

A bukaresti bankok azt tervezik, hogy a nyári munkaidőt október elsején tul is fenntartják, tekintettel a megcsappant üzleti forgalomra. A héten bankközi értekezlet lesz, amelyen előterjesztik a javaslatot, hogy a télen is nyári munkabeszűrés szerint, azaz nyolc órától háromig tartsanak nyitva a pénzüzetek. Ilyen módon a fűtésben és világításban jelentős megtakarítást érhetnek el.

Egy fiatal leipzig szomorvos borzalmas családirtása

Leipzig, szeptember 22.

Egy fiatal leipzig szomorvos ma agyonlőtte feleségét és ötéves leánykáját, azután önmaga ellen fordította a fegyvert és súlyosan megsebesítette magát. Azonnal kórházba szállították, ahol műtétet végeztek rajta, de nem sikerül megmenteni, a műtőasztalon meghalt. Az orvos, aki mindössze 34 éves volt, levelet hagyott hátra, amelyben azzal okolja meg tettét, hogy elégedetlen volt szomorvosi hivatásával, amely nem biztosította családjá részére a gondtalan megélhetést.

A szovjetkormány visszaállítja a közoktatás régi rendjét

Moszkva, szeptember 22.

A szovjetkormány tegnap rendeletet adott ki, amely visszaállítja a közoktatás régi rendjét. A feleslegessé vált diáktanácsokat megszüntetik s a tanulók engedelmesskedni tartoznak tanáraiknak. Visszaállítják az osztályvizsgákat és az érettségit is.

Eltűnt a parajdi adóhivatali főnök és eltűnt vele 190.000 lej is

Székelyudvarhely, szeptember 22

Szatmáry parajdi perceptor még vasárnap eltűnt Parajdrol. A bevezeteti vizsgálat kiderítette, hogy Szatmáry mintegy 190.000 lej állami és községi pénzt sikkasztott el. Szatmáry — kit könyvelmü élete miatt a családja is elhagyott — valószínűleg Magyarország felé vette útját.

Csendőrszárad szállta meg Száldobágy községet

Nagyvárad, szeptember 22.

A város melletti Száldobágy községben két csendőr állandó összetűzéseket provokált a falusi legényekkel. A helyzet az utóbbi időben annyira elmérgesedett, hogy egy egész század csendőrséget vezényeltek ki a kis faluba, hogy a rendet fenntartsa és az esetleges zavargásoknak elejét vegye. Eddig több letartóztatás történt.

Hírek

Mon dernier tuyau...

Nagyur, az este ott láttam fényleni Irakkodnak márványfehér ingét a Lago li Maggiore partjának előkelő forgatagában a tündéren kivilágított Palazzo Regina táján. Te is bábra igyekeztél gondatlanul és kifizetésen, mint annyi más hozzáértő, meg hozzábeszélő, akik az úgynevezett közepéurópai gyógvitási folyamat megindulásának ünnepélyes pillanatahoz zárandokoltak el ebbe a látványos helyre, a nyarat haragos zöld bátorsággal őrző hegyek és a víz közé hintett olasz városkába. A bizottságokban a szakértők jobb ügyhöz méltó buzgalommal merültek el a részlettegekben, mintha egész sorsunk csak előállat-kontingentálásokon, vagy dohánykiviteli könnyítéseken múlta.

Derék, nagyon tiszteletreméltó hajlandóságu személyekkel, látni akaró gazdasági tényezőkkal és érdemes pénzügyi szakemberekkel is találkozni. A délután, mikor az izgalmasan folvó viták alatt kis-sé már felborulni látszott a streza mű, a Palazzo Regina táján ott álltunk kü-lönböző nemzetiségű újságírók s értünk a vágtyól, hogy halljuk a „dernier tuyau“-t. A „dernier tuyau“ valami egészen sajátos találmány, amit csak a nemzetközi konferenciák benfentesei ismernek. Aki egész nap kedélyesen sziesztázott, de a kritikus pillanatban sikerült a dernier tuyau-ra, azaz az „utolsó cső-re“ szert tennie, annak meg van mentve a napja. A dernier tuyau a pillanat meg-örögzítettség, egy kapcsolat a lap és a külföldi újságíró között, néhány szagga-tott mondat, ami mindent elmond... Mind-annyan elégedetlenek vagyunk s a Ha-vas-ügynökség embere, egy havas-fejű, őszbeasarodott bajszú, inkább angolan-sima arcú, méltóságteljes tartású ur csipkelődve megszólal:

— Hányas számú pénztár ez. Kartárs Ur? Vigye a kánya, egy szemernyi fantá-ziájuk sincs ezeknek az uraknak. Vagy hibás volt a rendezés és az egész nem olasz tájon, hanem a magyar Alföldnek, vagy az erdélyi havasoknak valamelyik egyszerű, szegényes falvában kellett vol-na megrendeznie... Ahol lomposfarku bivalyok vonják az igát és a nép egy falaska kenyérről is megelégszik... Ott talán termékeny cselekedetre is megih-llette volna valami az urak sovány képze-lőtehetségét...

— Dehogyan képzelőtehetség — mondja egy csontosarcu lengyel publicista. Sokat törődnek is ezek a mi nyomorusá-gunkkal.

— Pedig maguknál sem igen tudják még, mit jelent az Középeurópában élni! — jegyztem meg én.

Most már nem figyeltem többet a kü-lönös ember dörmögésére, mert a szom-széd asztalnál egy erőteljes alaku, gesz-tenevbarán szakállt viselő idősebb férfi kelt fel. Átfogó koncepciójú felszólá-lásait a kezdet idegenkedése után nap-ról-napra növekvő álmélkodással hallgat-ták Strezában. Ugyanekkor egy másik asztalnál is felemelkedik egy szemüveges, élénken hadonászó, csupa mozgás em-ber.

S hallom, amint elmenőben a szép, nyílt szakállas fejű ur fojtottan a szem-csipetgetőhöz szól.

— Ne engedjük magunkat Miniszter Uram... Hisz most csakugyan lakossá-gunk minden vágya, életkivánsága hozzá-tapad minden szavunkhoz...

Mire a másik, a szomszéd-ország aktiv, hatalmon levő közigazdász széles mozdu-latot tesz:

— Tökéletesen a lelkemből beszélt! Re-mekül érezte a Kegvelmes Uram, hogy sem Magyarországot, sem Romániát nem lehet többé pusztá szóval jóllaktatni... Minden szavát aláírom...

S azzal Teleszky is, Madgearu is kü-lön-külön, titkárai kíséretében bevo-nulnak a szállodai tanácskozó-terembe.

Ennyi, csak egy beszédfozlány, egy röppenő szóváltás a két legfontosabb du-nai állam szakértő miniszterei között az adósság-lezárási tárgyalásokról. De a nyomott, terméketlenségéből alig vesztő atmo-szférában, ebben a gazdasági jelszavak-tól zsufolt, muzsikára-táncra perdülő olasz faluban, amelynek csillagsátra alatt később társtanulni jártam az égő lampi-on világnál, meg-megállva a hidak felett örködő, virággal diszitett karcsu Mária-szobrok előtt, megértettem: ime a bajból is terem hát üdv: Magyarország és Ro-mánia a makacs elégedetlenség közepette talált egy kiindulópontot a közös jövő-höz...

Streza, szeptember közepén.

Seidner Imre

Jelentés a nyugdíjfrontról

Crisan alminiszter megnyugtatta a bukaresti nyugdíjasok küldöttségét

Csak pár napi halasztásról van szó — Nyug-díjakat nem lehet államkötvényekkel fizetni

Bukarest, szeptember 22

A nyugdíjasok körében óriási izgal-mat keltett a hír, hogy a pénzügyminisz-ter, korábbi nyilatkozata dacára, az utolsó pillanatban megtagadta a szeptem-beri tisztviselő fizetéseket és nyugdíja-kat kiutaló dekrétum aláírását. A buka-resti nyugdíjasok tegnap délelőtt küldött-ségileg jelentek meg dr. Crisan György pénzügyi alminiszternél és felvilágosi-tást kértek, hogy a fizetéseket miért és meddig halasztották el. Az államtitkár azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy hosszsa halasztásról szó sincs és legyenek nyugodtak a nyugdíjasok, mert legké-

sőbb három napon belül megkezdődik a kiutalás.

A küldöttség tiltakozott az ellen a terv ellen is, hogy a nyugdíjasok hátrálékos járandóságait csekély értékű állami kötvényekkel egyenlítsék ki. Az alminiszter ebben a kérdésben is rendkívül meg-nyugtatóan nyilatkozott és határozottan állította, hogy a kötvényekkel való fize-tés a nyugdíjasokra semmi körülmények közt sem vonatkozik. Csak azt nem tudta megmondani, hogy a hátrálékokat mikor adják ki készpénzben.

A küldöttség megvigasztalva távozott az államtitkártól s a nyugdíjasok most várják az ígéretek bevalását.

— IDŐJÁRÁS. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint változékony idő várható, élénk északnyugati légáramlással, to-vábbi hűsüléssel és újabb záporral. Péntek reggelre csendesebb idő és talajmenti fagy is valószínű.

— MIHÁLY NAGYVAJDA KÜLFÖLDI UTAZÁSA. Párisból jelentik: Mihály nagy-vajda tegnap éjszaka Párisba érkezett, ahol az állomásnál Cesianu követ és a román delegá-ció tagjai várják. A nagyvajda tegnap meg-tekintette a múzeumokat, majd részt vett a Cesianu által rendezett villásreggeli. A trón-örökös ma délnagyta el Páris, hogy Lon-donba folytassa útját.

— AKI MEG TUDTA VOLNA AKA-DALYOZNI SEIPEL HALÁLÁT. Bécs-ből jelentik: A bécsi rendőrségben megje-lent egy harminchéteves asszony, aki kö-zölte, hogy isteni tulajdonságokkal ren-delkezik, viszonya van a bécsi parlament épületén levő Pallas Athene szoborral és ha hozzá fordultak volna, úgy meg tudta volna akadályozni Piffel biboros, Seipel, valamint Schober halálát. A szerencsétlen nőről megállapították, hogy elmebajos s ezért elmeegógyintézetbe szállították.

— METEORHULLÁS OROSZORSZÁG-BAN. Moszkvából jelentik: Or-szország-ban a Bask köztársaság Belebica községe közelében óriási dörrenéssel és vakító fényt árasztva meteor hullott le. A mosz-kvai Tudományos Akadémia bizottságot küldött a meteor kiasására és megvizgá-lására.

— A CSEHORSZÁGI HIVATÁSOS UJ-SÁGÍRÓK A ZUGLAPOK ELLEN. Prágából jelentik: A csehországi magyar újságírók egyesülete akciót indított néhány magyar zug-lap ellen, amelyek írásmódjukkal erkölcsi kárt okoznak a magyar kisebbségi újságírók-nak. Györgyi Ferencet, a kassai „Igazság“ szerkesztőjét kizárták az egyesületből.

— A BIHARMEGYEI GAZDÁK VETOM-A-GOT KERNEK. Nagyváradról jelentik: A bi-har megyei gazdák memorandummal fordul-tak a kormányhoz, amelyben kéri a vetomag buzabehozatali vámjának a felfüggesztését, továbbá kéri az ötven százalékos vasutszállí-tási kedvezményt. Kéri továbbá a kormányt, hogy kössön le Magyarország dunántúli ré-szein már most vetomagszükségletet, hogy a gazdák között kioszthassa. A búzát a jövő évi termésből adják vissza.

— Az Erdélyi Aut. Ort. Zsidó Hitköz-ség Strada Emigratului 10 sz. alatt levő templomában a f. évi nagy ünnepeken az Istentiszteletet a következő sorrendben tartja: Roschhaschana (Újév) ünnep elő-estéjén, vagyis f. hó 31-én este 7 órakor. Az ünnep első és második napján reggel 6 órakor és este fél 6 órakor. F. hó 25-én vasárnap reggel 5 órakor szlichot ima-mondását tartja. Tagjait ezután is felké-ri, hogy jegyeiket minél előbb váltsák meg.

— NAGYVÁRADAI HIREK. Nemes Mihály gyapjú, Gergely Florián szabol-ci, Wurst Ferenc váradfenesi és Arde-lean Mihály szilágymegyei gazdák álla-taiból ismeretlen tettesek száz tehenet és birkát elhajtottak. A rendőrség nyo-mában van a nagystili tolvajoknak. — Tegnap letartóztatták Oláh Ferenc hegy-közcserai legényt, aki meghamisította iratait, hogy a katonai szolgálat alól ki-vonja magát. — A román osztály-örösjé-ték felállításáról szóló törvény tudvale-vőleg szigorúan eltiltja a más országbeli sorsjegyek behozatalát és árusítását. Az ellenőrző hatóságok gyanúsak találtak Vekerdő Kálmán ügynököt és hűzkutatást tartott k lakásán, ahol nagyszámu ma-gyar és osztrák sorsjegyet találtak. Meg-indult ellene az eljárás.

— Uj pap Ditrő. Ditrőből jelentik: Tegnap volt ünnepélyes beiktatása Dit-rőn az ujonnan választott papnak. Lő-rincz József volt kirilbabai plebánosnak. A beiktatáson részt vett az egész köz-ség. Szabó György apátplebános bevezet-ő beszéde után, az uj pap mondott biz-tató és megható szavakat. Ha bizunk és nem csüggedünk, mondotta, — vissza-hozhatjuk az ősi székely szellemet, a mely nélkül soha nem lehetünk önérzetes székelyek. Ditrő lakossága nagy szeretet-tel fogadta Lőrincz Józsefet.

— LETARTÓZTATTAK A BICSKAZÓ BERKOCIST. Nagyváradról jelentik: A rendőrség a tegnapi nap folyamán letartóz-tatta Juhász József, a rettenetesen összevagdalt munkás merénylőjét. Juhász Józsefet Budor Béla berkocsis vagdalt össze bicská-jával, vágta ketté a szecsercsétlen ember orrát. Tettét saját bevallása szerint bosszúból követ-te el. Juhász állapota aggasztó. A merénylőt átadták az ügyészségnek.

— VÉGZETES KAPZSISAG. Belgrádból je-lentik: A boszniai Jajce községben egy pa-raszt levágott egy pestisben megbetegedett te-henet és a husát eladta a szomszédoknak. Azok közül, akik a beteg állat husából ettek, egy nap leforgása alatt ötven borzalmas ki-nok között meghaltak, további tíz személy pedig a kórházban haldoklik.

— Agyonütötte a hitelezőjét a konver-zió miatt. Bácsági tudósítónk jelenti: Tragikus végződésű civódásra vezetett a konverzió értelmezése Széphegy bácsági községben, ahol egy Gerban Valér nevű falusi kisgazda agyonütötte a hitelezőjét Cica Györgyöt. Gerban már évekket ez-előtt nagyobb összeggel volt adósa Cica-nak s tartozását rendszeren törlesztette is mindaddig, míg a konverzió híre hozzá is eljutott. Ekkor Gerban kerekén meg-tagadta a további törlesztéseket és kije-lentette, hogy miután konverzió van, egy banival sem hajlandó tovább fize-tni az adósságot. Emiatt súlyos ellenségsé-gedés támadt a két gazda között, ami teg-nap tragikus befejezéshez vezetett. Ger-ban és Cica tegnap összetalálkoztak a szántóföldön s újra heves szóváltás tá-madt köztük a konverzió értelmezése kö-rül. Végre is Gerban kapát ragadott és azzal úgy vágta fejbe a hitelezőjét, hogy annak koponyáját kettéhasította. A sze-rencsétlen Cica a helyszínen azonnal meghalt. A vilkos Gerbánt a csendőrök letartóztatták és átadták az ügyészség-nek.

— A NÉLKÜLÖZÉSEK MIATT FELAKASZ-TOTTA MAGAT EGY ÖREGASSZONY. Bácsági tudósítónk jelenti: Liebling bácsági köz-ségben tegnap a lakásán halva találták a falu egyik legöregebb asszonyát, özvegy Spirók Krisztinát, aki egy ruhaszárítókötélre felakasz-totta magát. Az öregasszony, akinek nem volt támasza, az utóbbi időben igen sokat nélkü-lözött s nyomorúsága miatt dobta el magától az életet.

— A KARTYAVESZTESÉG LEVON-HATÓ AZ ADÓALAPBÓL — AMERI-KÁBAN. Clarence M. Charest, aki a jövedelmi adó behajtásának főintézője Amerikában, most körreideletben uta-sítja közegeit, hogy külföldi legiti-m kaszinókban rendszeresen kártyázó amerikai polgárok adóalapjából, ha ké-rik, le kell vonni a veszteségeket. A körirat rámutat arra, hogy ebben a kedvezményben csak olyanok részesül-hetnek, akiknek a kártyázás a főjöve-delmi forrásuk s akik rendszeresen, bi-zonyos szisztémával játszanak. Nem tarthatnak igényt a kedvezményre azok a turisták, akik szórakozásból játsza-nak s esetleg a mulatság veszteséggel végződik számukra. Ugyancsak nem kaphatják meg a kedvezményt a já-tékklubok tulajdonosai, vagy szer-ződött alkalmazottai sem.

— Háromszékmezei hírek. Kézdivá-sárhelyről jelentik: Tegnap délután meg-döböntő szerencsétlenség történt a há-romszékmezei Kézdiszentlélek község-ben. Ifj. Rottegi József gazdalgény apja csűrében a padlásról a kévéket dobálta le a cséplés alá. Közben félrelépett és belezuhan a cséplőgép dobjába, amely jobb karját többel leszakította. Mielőtt se-gíthettek volna rajta, elvérzett. — A vá-roshan nől működni kezdtek a betörők Dr. Bertalan József orvos pincéjéből el-vitték a tüzfát, a Sinkovics sportpályán pedig a pénztárszobába törtek be és on-nan a tribün építésére összegyűjtött tíz zsák cementet elvitték. Lopást jelentett a Dávid Ella-féle trafik és porcellánüzlet tulajdonosa is, aki észrevette, hogy a pénztárt állandóan deszmálják. Itt ered-ményt ért el a rendőrség, amennyiben rövidesen tetten érte a tulajdonos család-ját, amikor pénzt vett ki a kasszából. Ki-derült, hogy a bélveggészletet is állandó-an deszmálta és már három éve folytatja ugyeszen a tolvajlást, miközben mintegy 80 ezer lejt sikerült összeszednie. A nyo-mozást kiterjesztik az orgazdákra is.

— UJ GAZDASÁGI LAP. A közeli napok-ban „Erdélyi Közigazdaság“ címen új közigaz-dasági hetilap jelenik meg Kolozsvárt. E lap célkitűzése és egyben létkoa is Erdély elha-nyagolt gazdasági érdekeinek kihangsúlyozá-sa. Gyakorlati kalauza lesz a gazdasági élet labirintjaiban gazdának, kereskedőnek és ipa-rosnak egyaránt. A kül- és belföldi gazdasági politikával csak oly mértékben kíván foglakozni, amennyire ezt Erdély gazdasági érde-kei megkívánják. A lap igazgatóját dr. V. Szabó Lajos okl. gazdaságmérnök, földbírtkos és bankigazgató vállalta, aki a gazdasági élet-nek egy pénzügyi, mint egyéb gazdasági ágában egyaránt kiváló jártassággal bír és a gazdátársadalom körében jelentős szerepet visz. A lap felelős szerkesztője Ábrahám Sándor okl. mérnök, városi pénzügypolitikus, technikai és közigazdasági szakíró. A társszer-kesztői tisztelet Szász Ferenc (pusztakamarási) okl. gazdaságmérnök, a közismert mezőgazdasági szakíró tölti be. Erdély és a kapcsolódó rész-ek gazdasági társadalma a legnagyobb érdeklő-déssel kell hogy kísérje a lap működését. A szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsváron (Str. S. Micu No. 1.) székel.

★ ORVOSI HIR. Med. Univ. dr. Hers-kovits Erzsébet rendelőjét Str. Bratianu (Kórház-utca) 2. sz. alá helyezte, Rndel 10-1, 3-6. Quarz, Diathermia, Kosmeti-kai kezeléseket.

Szezonnyitó premier!

Ma! Csütörtökön Ma!

Brassó nagy napja

RAMON NOVARRO

első németül beszélő hangosfilmje

„INDIA FIA“

a legnagyobb keleti dráma premier-bemutatója a

FORUM MOZGÓ-ban

Szezonnyitó premier!

— Már e hóban kezdődik a választói jegyzékek kiigazítása. A választói jegyzékek kiigazítására vonatkozólag Brassó város intérimár bizottsága hirdményben közli, hogy a névjegyzékek évi kiigazítása ez évben kivételesen szeptember hó folyamán történik. A törvény intézkedése értelmében Brassó város mindazon lakói, akiket eddig nem vettek fel a választói névjegyzékbe s arra jogosultak, a névjegyzékbe való felvételüket szeptember hó folyamán kérik. A beiratások szeptember hó folyamán naponta délelőtt 8—12 óráig történnek a polgármesteri hivatalban. (Kapu-utca 55 szám II. emelet 4 ajtó.) Mindazon brassói lakosok, akik Brassóban választói jogosultsággal rendelkeznek, jelentkezzenek tehát a polgármesteri hivatalban felvételük végett.

Megzavarták Berlinben a kommunisták a szocdemek gyűlését

Berlin, szeptember 22

Az utóbbi időben szünetelő politikai vereségek úgy látszik Németországban most ismét megkezdődtek. Tegnap a szociáldemokraták nagygűlést hirdettek, amelynek főszónoka Grzesinski volt berlini rendőrfőnök lett volna. A gyűlés résztvevői közé azonban számos kommunista furakodott be, akik egy adott jelle tüntetni kezdtek a szocdemek s a volt rendőrfőnök ellen. Általános verekezés kezdődött, amelynek során számos munkás megsebesült. Végül erős rendőrszolgálat jelentek meg a helyszínen, bevonultak a terembe és pártállásra való tekintet nélkül az egész közönséget kikergették onnan, úgy, hogy a gyűlést nem is tudták megtartani.

★ Mit írnak a német lapok a „Volt egyszer egy keringő” című filmről. Az 8-Uhr Abendblatt: Nagyon hatásos dalok, melyek valamennyien be fognak vonulni a világba, mint slágerek. — A páma azonban Martha Eggerth-et illeti, aki lehetetlenül bájos. A közönség fénvesen mulatott. — A 12-Uhr Zeitung: Epizódok, amelyek Viktör Jansson rendező ezuttal igen szerencsés kézzel feldolgozta. Az előadás általában jó. Wittrich valóban szép előadásért, egész játékában nagy sikert arat. — A Film-Kurier: Jansson ezuttal legjobb hangosfilmjét mutatja be. Martha Eggerth mint bécsi leány nagyon bájos. Rolf von Goth nagyon szimpatikus szerelmes. Lehár keringősi felbomlások. A közönség egész este emelkedett hangulatban volt. A Kinematograf: Egy nagy, hatalmas Afa-siker, a közönséget állandó derűségről tartotta a végén viharos tetszésnyilvánítással. — Deutsche Zeitung: Az első és utolsó jelenetig állandó vig hangulatban tartotta a közönséget ez a valóban kedves film. Süddeutsche Sonntagspost München: Annyi izléssel, ötletességgel, humorral és fekézhetetlen hangulattal készült, hogy a közönség spontán tetszéskitörése érthető.

— AGYONVERTEK AZ UTCÁN. Muntean Stefan, 25 éves Banița községbeli lakost, amikor folyó hó 18-án este, a korcsmából igyekezett haza, ismeretlen egyén megtámadta és több fejszecsapással agyonverte, majd az utcán holtan hagyva, kerekelt oldott. Ugyancsak Banița községben hasonló időtájtában ismeretlen egyén megtámadta az utcán Copeț Joant és a jobb vállát késsel súlyosan megsebesítette. A csendőrség a nyomozást megindította.

★ A 3. brassói lovastornához. Már említettük, hogy a résztvevők rendkívül nagy számban jelentkeztek, úgy, hogy a műsor kiterjesztése hétfő délutánra vált szükségessé. Közben a jegyeladás is óriási mértékben kezdődött, úgy, hogy helybeli, mint vidéki közönség részéről, a mi biztosítja, hogy a 3. brassói lovastorna nem fog a megelőző sikere mögött maradni. A torna vezetősége, holnap, péntektől kezdve a sportpálya titkárságában működik és ott 112 telefonszám alatt található. Vidékiek belépőjegy rendeléseikkel forduljanak a következő telefonszámokhoz: 279 (Hiemesch) és 549 (Ongverth.) A jegyeladást péntek estig bezárolag a Hiemesch könyvkereskedés végzi. Szombaton reggel a pénztár a sportpályán lesz felállítva. Résztvevőiket többek között bejelentették a bukaresti német követ, valamint szombaton Brassóban tartandó Rotary-kongresszus tagjai.

— Aranyérmé és az ezzel járó belduzolás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülés rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárral mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűvíz gyógyverszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ujabb részletek a kolozsvári vámcsalásokról

A kereskedők legtöbbje ártatlan — mondta Dumitrescu felügyelő

A bűnös tisztviselők milliókkal károsították meg az államot

Kolozsvár, szeptember 22

A vámcsalások ügyében újabb Dumitrescu, kolozsvári vámkerületi felügyelő tett érdekes nyilatkozatot. Kijelentette többek között hogy a vámviszályok évek óta valóságos rendszerre váltak és vigan folytak egész ez év júliusáig mikor az első gyanúk felmerültek.

— Ez időtájt — mondja az inspektor — inspekción közben egész kicsi csomagokat vettem észre a raktárban. Ezeket a csomagokat a címzett hónapokon át nem vették át, holott kevés pénz kellett a ki-váltásukhoz. Átvizsgáltam a nyilvántartásokat és legnagyobb meglepetésemre nem találtam ilyen sulyu küldeményeket. Így aztán rájöttem az egész rendszerre.

— Megérkezik a vámraktárba egy küldemény, mondjuk 200 kg. sulyban. Ezt a tisztviselők egyszerűen szétbontják, az áru nagyrészt kiadják, természetesen minden vámolás nélkül s a csomag, illetve a csomag maradéka tovább áll a raktárban. Ha jön a vizsgálat, megmutatják a csomagot, minl ottvánt, amelyet „nem vettek át”.

— A közbenjárást a vámtisztviselők és

kereskedők között Schönhaus ügynök végezte. Ő kapta meg a pénzt a kereskedőktől és ő adta ki a hivatalnokoknak a „spercet”. A legbűnösebb Bojinca raktárfőnök. A kereskedők legnagyobb része azonban ártatlan. Ők átadták a pénzt az ügynöknek, megkapták az árut s nem törődtek vele, hogy milyen manipulációk folytak le közben.

— Gyanu alatt áll azonban Mihailescu a vám alfonőke is, aki ellen folyik a vizsgálat. Egyik kolozsvári exportcég em bere is belekeveredett az ügybe, de a nevét egyelőre a nyomozás érdekében titokban tartjuk.

Az inspektor befejezésül megemlítette, hogy bizonyos magasabb állású tisztviselők is az alá a gyanu alá esnek, hogy „nem idegenek” a visszaélésektől. Még mindig újabb meglepetések várhatók.

★ A Brassói Izr. Hitközség (Árvaház-utca 51) értesíti tagjait, hogy a templomi ülések bérbeadása f. hó 22-én, csütörtökön reggel megkezdődik. A régi tulajdonosok jogait 25-éig, vasárnap délutánig fenntartjuk. Kérjük hátrálékos tagjainkat tartózkodásuknak rendezésére.

Fellázadt a falu a végrehajtó ellen

A csendőrség sortűzet adott le Egy halott, három sebesült

Ungvár, szeptember 22.

Alsóabca községben a végrehajtók el akarták vinni egyik gazda gazdasági felszerelését és a háznál találhat minden ingóságát. A falu népe, amely amugy is ikeseredett hangulatban volt az állandó végrehajtások miatt, összeverődött és feyegetőleg lépett fel a végrehajtókkal szemben. Kivezérvették a csendőrséget, a totem azonban ekkor sem hátrált meg, sőt rátámadt a csendőrökre is, akik előbb puskatussal igyekeztek rendet teremteni, majd sortűzet adtak le a falusíakra. Egy halott és három sebesült maradt a helyszínen, akik közül kettő igen súlyos sérüléseket szenvedett. A közelharcban egy csendőr is megsebesült.

— NYITRÁN MEGHALT EGY SZÁZHAT ÉVES ASSZONY. A nyitrai zsidó menház első lakója volt Munk Johanna, Nyitra legöregebb asszonya. Alig egy évig élvezhette a nyugalmat a 106 éves asszony, aki a menház létesítéséig nyomorúságosan tengette életét, azóta, hogy képtelen volt régi mesterségét, a parókakészítést folytatni. Tegnap délután a szobájában a szokásos ebédutáni álmából már fel sem ébredt.

November 15-én Luchide Budapestre utazik!

Bukarest, szeptember 22.

A magyar—román futballháborúban, — amint megírtuk — az MLSZ meghívót küldött a román szövetségnek egy Pest-n tartandó konferenciára, amelyre Románia nem volt hajlandó elmenni.

Értesülésünk szerint a helyzet most annyiból változott, hogy a román szövetség válaszában arról értesítette az MLSZ vezetőségét, hogy csak november 15-én tudna delegátust küldeni Budapestre, de nem a mostani konfliktus ügyében, hanem kizárólag a régi differenciák elintézésére. A román szövetséget ezeken a tárgyalásokon Luchide Octav főtitkár fogja képviselni.

A magyar profi-kombinált nagy győzelmet aratott Zágrábban

Magyar profikombinált — Zágráb 7:0 (5:0) — Ferencváros—Jugoszlávia 2:2 (1:1)

Budapest, szeptember 22.

Esti mérkőzésen, villanyfény mellett játszott a magyar professzionista liga csapataiból összeállított kombinált Zágráb város válogatottjai ellen. A mérkőzés nagy magyar győzelemmel végződött. Ilyen nagy gólarányra senki sem számított, hiszen Zágráb az utóbbi időben sok kellemetlen napot szerzett a magyar labdarúgásnak.

A magyar csapat Ujváry — Dudás, Korányi, — Borsányi, Moór, Szaniszló, — Markos, Avar, Teleki, Kalmár, Titkos összeállításban játszott. A mérkőzés végig a magyarok fölényéig folyt le. A második félidőben iskolajátékot mutattak be. A nagyszámú közönség ünnepelte a magyarokat, akik 5:0 félidő után végeredményben 7:0 arányban győztek.

A Ferencváros Ujvidéken szerepelt, ugyancsak esti mérkőzésen, gyenge világítás mellett. A belgrádi Jugoszlávia volt ellenfele, azonban tavaszi szép játékát, amikor 7:0 arányban győzött, nem tudta megismételni és eldöntetlenül végzett. Fölényben volt, de a csatársor nem volt eléggé gölképes.

Hazaérkezett a magyar olimpikonok utolsó csoportja is

Budapest, szeptember 22.

Tegnap délután hazaérkezett az olimpikonok utolsó csoportja is, Énekes István ökölvívó világbajnokkal az élen. Az ünnepség máj Hegyeshalom határállomáson megkezdődött és folytatódott Győrött, Komáromban, Bicskén. A Keleti-pályaudvaron ezrekre menő tömeg várta és üdvözölte Énekest, Szigetit és Kubinyit. Az OTT nevében Muzsa Gyula, majd Kalándy Imre altábornagy, Lázár László MAV igazgató üdvözlözték beszéddel, melyeket Énekes meghatottan köszönt meg.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedálása érdekében gondoskodjunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címkén.

Spot

A Nemzeti Bajnokságban öt mérkőzést játszanak vasárnap

Brassó, szeptember 22.

A múlt vasárnap kiételeken előrehozott AMTE—Brasóvia mérkőzés után a most következő vasárnap öt mérkőzést játszanak le Románia öt nagy sportcentrumában.

A legnagyobb érdeklődés ezuttal Kolozsvár felé fordul, ahol a NAC és az Universitatea mérkőz össze erejüket. Nagyvárad és Kolozsvár legjobb csapatai, a két rivális város reprezentánsai találkoznak a városi pályán. Mindkét csapat a Nemzeti Bajnokság győztesének aspiránsa és valóban úgy látszik, hogy az erők meglehetősen kiegyensúlyozottak s mindkettő jogos várományosa a büszke címnek.

A NAC-ban játszani fog Glanczmann, a válogatott jobbszélső is, ami a NAC-csatársor jelentékeny megerősödését jelenti. Az Universitateaban pedig Ploesteanu, aki miatt szintén nagy harcok

folytak.

A mérkőzés fontosságára jellemző, hogy azon megjelenik Luchide Octav főtitkár is, mint a válogatóbizottság elnöke, aki a közeli Lengyelország—Románia mérkőzésre való tekintettel figyeli meg a játékosokat.

A mérkőzést mindkét fél kívánságára Xifando vezeti le.

Vasárnap lép először pályára Románia múlt évi bajnokcsapata, a Venus, amely bukaresti pályáján fogadja a temesvári munkáscsapatot, a TMTE-t. Biró a ploesti Jonescu Tope lesz.

A Ripensia felett győzedelmeskedő CFR Ploestre randul és a Tricolorral játszik Radu Istrati bíraskodása mellett.

A Ripensia Nagyszebenbe utazik a Soimii elleni játékra. Biró Ceaureanu.

Nagyvárad kolozsvári csapatot fogad. A Romania játszik a Crisana ellen a Károly-pályán, az aradi Vladovici bíraskodása mellett.

Megkezdődtek az országos teniszbajnokságok

Bukarest, szeptember 22.

A fővárosi Tennis Club pályáin ma megkezdődtek a romániai országos teniszbajnokság küzdelmei, melyekre az ország legjobb játékosai neveztek be. Az idej, kevés nagy verseny miatt, az érdeklődés a bajnokság iránt élénk s a Brassóban hetekkel ezelőtt rendezett országos versenyen elért vereségek miatti revánsvágy is sok neves versenyzőt szőlt háló elé. A bajnoki cím s nem utolsó sorban a ranglistán való szereplés is minden számottevő teniszest a fővárosba szőltott.

A nevezések általában jól sikerültek, a most ez alábbi névsor is bizonyít:

Brassó: Schmidt, Székely, Hönig, Fromm; Grauenfels kisasszony.

Arad: Wexler, Gitta; Somogyi kisasszony.

Nagyvárad: Steiner, Grad; Zissovits Lenke, Liska és Márton kisasszonyok.

Temesvár: Ungár, Somló; Fülöpne és Jászberényi kisasszony.

Kolozsvár: Benedek, Szász, Gabor, Mejtian.

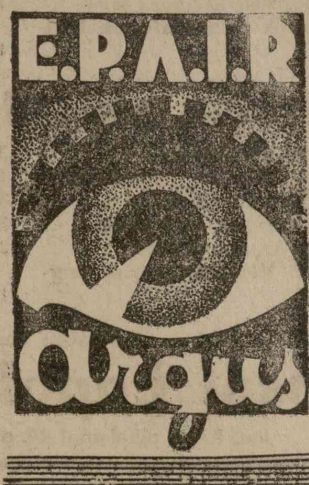
Szatmár: Bürger.

Lugos: Hamburger.

Marosvásárhely: Kiss kisasszony.

Bukarest: Poulieff, Réti, Mishu, Botez, Cantacuzino, San Galli, Krupenski, Segall, Caralulis, a nők közül Goleacu, Caracostea, Romans, Florescu, Wertheim, Butculescu, Han stb.

A párosban a következő összeállítású párok indulnak: férfiak Poulieff—Cantacuzino, Réti—Schmidt, Botez—Stanculescu, Vegyes: Goleacu—Poulieff, Zissovits—Hamburger, Butculescu—Réti. Nők: Goleacu—Zissovitz, Liska—Márton.

BUKARESTBEN

ÁLLANDÓ IPARI KIÁLLITÁST ÉS MINTAVÁSÁRT RENDEZ AZ

MEGNYILIK: 1932 OKTOBER HO 15-ÉN

Egy évig nyitva, közvetlen kapcsolat és eladás termelő és fogyasztó között. — Saját érdekében jár el minden iparvállalat és kereskedelmi cég, ha kiállítási boxot bérel. — Felvilágosítással diimentesen szolgál a kiállítás rendezősége Kívánatra prospektust

ARGUS

KERESKEDELMI- ÉS IPARI SZAKLAP

CICLOP PALOTA, BULEV.

TACHE IONESCU No. 8.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

EGÉSZSÉGES FAJALMA
cirka 2 vagon, fáról eladó.
Bujdosy, Alsócsernáton, Háromszék. 19372

Komplett autó- és gépjármű
műhely eladó, vagy bérbeadó.
Sft. Gheorghe, Központi garázs. 19362

VESZÉK SÜRGŐSEN keverő
hengert, kausuk preparálósá-
hoz. Cim: Mircea Vasiliu,
Ploesti, Str. Câmpinei 96. 19348

Legújabban feltalált gyógy-
tea, hatáságilag vegyelemezve.
Épekövek, vesebajok, rossz
gyomrok biztos gyógyítására.
100 gram 60.— Lei, 250 gram
egész kurára 130 Leiért után-
vétellel szállít Velencei-műker-
teszet, Oradea 19386

Jókarban levő használt bu-
torok és egy ANTIK ruha-
szekrény eladó. Brassó, Fekete-
u. 18. 19382

Allást nyer

Szakképzett bányaajtiszt (eset-
leg nyugdíjas) vaskobányához
azonnali belépésre keresetlik.
Uzinele de fier Vlahița Jude-
țul Odorheiu. 19358

Jól főző mindenek szakácsnő,
továbbá ügyes szobalány ke-
restetik. Jelentkezni Brassó,
Str. Reg. Carol 35. alatt. 19381

Francia nagymunkás szabó-
segédek állandó munkára ke-
restetnek. Csak elsőrangú
munkaerők ajánlkozzanak. M.
Neumann, Brassó. 19380

Allást keres

Középkorú, független, per-
fekt házzel rendelkező állást keres
magányos urnál. Vidékre is
megy. Cim: Kövesiné, Uzon
65. 19353

Lakás

KIADÓ 4 szoba, mellékhely-
iségekkel, mérsékelt árban.
Megtekinthető bármikor Bras-
só, Jorga-sor 18. 19354

Egy modern, 3 szobás lakás,
kertbe nyíló terrasszal, vala-
mint egy pincészsoba október
1-re kiadó. Dr. Schnell-u. 6. 19366

Kiadó október elsejére Hosz-
szu-utca 8. szám alatt 3 szo-
ba, előszoba, konyha és 1 szo-
ba, konyhas lakás. 19387

Levelezés

Zwei junge Männer 24—25
Jahre alt, in der Fremdenle-
gion, durch die Welt abge-
schlossenheit fast zur Verzwei-
flung getrieben, suchen Brief-
wechsel mit deutschem Mäd-
chen. Adresse: Gustav Münster,
23823. 1-ére Regt. Etrauger 10.
Cie. Columb-Buhar, Region Sa-
harienne Afrique. 19385

Könyvek

A TUNDERUJAK állandó-
an kapható a Brassói Lapok
könyvtárában. A legjobb
magyar női kézimunka lap
ára 45 lej. Vidékre portóra a
pénz előleges beküldése mellett
50 lej.

HÖLGYEK! Az egyetlen ma-
gyar nyelvű divatlap a „Párisi
Divat”, a női divaton kívül
gyermekdivatot, női kézimun-
ka, iradalm és a háztartás
minden ágáról is tájékoztat,
ma már csak 25 lejbe kerül.
Postai küldésnél még külön 5
lej portóra is küldendő. Ugyan-
ilyen árban elfogadjuk előfi-
zetéseket 3, 6 és 12 hóra is. A
Brassói Lapok Könyvtárába

IDEGESSÉC és ÖSZTÖNÉLET

Irta: Dr. FELDMANN S.
ideggyógyorvos. — II. kiadás.
140 oldal. Ára 90 lej.

Kapható a
Brassói Lapok Könyvtárában

ELISMERTEN

a legjobb román
szótár a Dr. Dávid
György-féle nagy
kézi szótár.

Részenként több mint 24
ezer címszó tartalmaz. Ro-
mán-Magyar rész 80.—
II. Magyar-Román rész 80.—
80.— a két rész együtt köve
egész vászon kötésben 180.—
lej; diszes félbőr kötésben
240.— lej. — Kapható min-
den könyvkereskedésben. —
Kiadta a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVTÁRA

ZILAHY LAJOS

A LÉLEK KIALSZIK

c. regényével újabb hatalmas alkotással gyarapította eddigi munkáinak sorát.

ATHENAEUM KÖNYV ÁRA KÖTVE 68.— LEI.

Kapható a Brassói Lapok Könyvtárában

Aki többet tud, az többet keres és könnyebben kap munkát!

Olvassatok jó szakkönyveket!

Építőipari könyvek

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szer-
kezetek 170
A jelenkor építészettudomány (2. füzet) 2520
Kiszelyi A.: Faipari technológia 109
Littván: Ipari számítás és árkalkuláció 109
Németh: Az ács 115
Némethy: Kőművesmesterség 408
Palotai: A vízvezeték-szerelő 68
Raffay: Faipari szerkezetek 170
Raffay: Faipari kézikönyv 170
Róth J.: Iparosok könyvvezetése 47
Scheumann: A szobafestés technikája 163
Schodits: Építőipari mintalapok 306
Schodits: Épületbefejező munkák 170
Schodits: Lépcsőszerkezetek 646
Sztipán: Tetőfedő és épületbádósok 81
Szuppán: Bádósok kézikönyve 140
Wagen: Mázolók és szobafestők kézi-
könyve 136

Autó, aviatika, gépészet

Ford: Életem és működésem 340
Habán-Delmár: Modern motorkerékpár 152
Jaloviczky: Járműmotorok 306
Jaloviczky: Tűzgépek (két kötet) 340
Mihály Dénes: Az automobil 258
Mihály Dénes: Motorkerékpárok szer-
kezete 156

Mihályi Ernő: Autóvezetők, szerelők
kézikönyve 204
Mihályi Ernő: Könnyű motorkerékpár 95
Mihályi Ernő: Nehéz motorkerékpár 109
Mihályi Ernő: Autójavítás és javító-
műhelyek berendezése 170
Mihályi Ernő: Az autó elektromos be-
rendezése 170
Schähter: A motorkerék szerkezete és ke-
zelése, (két kötet) 170
Weiner Emil: Autókézikönyv 510
Horváth E.: A repülőmotor szerkezete,
működése és üzemzavarai 272
Painlevé: Aviatika 300
Balassa: A cséplőgépek szerkezete és
kezelése 306
Balog: A gázgépek 102
Balogh-Syall: Dieselgépek szerkezete 78
Balogh-Syall: Dieselgépek kezelése 78
Barna: Csavarmenetvágás 119
Beretvás: Szívógázmotorok 156
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és ke-
zelése 102
Naszályi: Stabil gőzkazánok és gőzgé-
pek 291
Órl: Központi fűtés, szellőztetés és me-
legvízszolgáltatás 680
Sávo: A gőzmozdony 272
Simegi: A tüzelőanyagok okszerűbb
kihasználása 109
Weller: A fűtőszerek kézikönyve 136

Postán megrendelhetők a

Brassói Lapok Könyvtárába

Ján. Kérje díjlanul 44 oldalas szakkönyvjegyzékünket.

Hogyan éljen
a tüdőbajos ember?
Gyógyulás minden
tüdőbetegnek!

MOST JELENT MEG!

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel

Irta: Dr. MÜLLER VILMOS
ktr. tanácsos, főorvos.

A gyakorlatban elért öröndetes eredmé-
nyek bizonyítják, hogy a legsúlyosabb tu-
berkulózis megbetegedések bármely formája
— még azok az esetek is, hol már minden
kezelés csődött mondott — diétás kezelésre
hirtelen és tartós javulás, sőt teljes gyógyu-
lással reagáltak. Ez a kis munka értékes
orvosi tanácsok és utaiigazítások formájá-
ban biztos segítség minden tuberkulózisban
szenvedőknek.

Ára 132.— lej.

Utánvétellel 16 lejjel több. — Kapható a
Brassói Lapok Könyvtárában

CULBERTSON:

A Kontrakt Bridzs Kék Könyve

Kezdőknek, haladóknak, mesterjátéko-
soknak (A Kontrakt Bridzs szabályai).

Magyarra átdolgozta Kenedi Sándor
254 oldal ára 108 lej.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvtárában

Mit tegyek?
Mit ne tegyek?

Ha szép akarok lenni?

A nő és a férfi kozmetikája

Irta: Dr. MEZEY KÁROLY
kozmetikus bőrorvos

Ára 88.— lej

A TARTALOMJEGYZÉKBől: A szépség
ápolása — A bőr szárazsága — A bőr zsi-
rossága — A táplálkozás és anyagcsere —
Pattanások — Ráncok — Vitiligo — Szep-
lők — Májfolatok — Anyajegyek — Sze-
mölcsök — Bőrkéregesedés és tyukszem —
Libabőrösség — Az orr vörössége — Bőr-
daganatok — Hegyek — Kaleidok — Fagyás
— A kéz, a láb és a hónalj izzadása —
Hajhullás — Öszülés — Alkalmatlan haj-
szálak — A körömök ápolása — A fogak
ápolása — A szem szépsége

Kapható a

Brassói Lapok Könyvtárában.

Das
Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungs-jahr 1874)

ist die politisch führende

Stimme der deutschen

Volksgemeinschaft in

Rumänien. Das beste

Nachrichtenblatt und

das werbefähigste

Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung

des Siebenbürgisch-Deutschen Tageblattes

Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)

Königin-Maria-Straße 25.

UJDONSÁG!

PITIGRI!

A 18 karátos szüz

Meséje izgalmasan érdekes
tulfutótt szenvedélyes és
mélységesen szép, hol köny-
nyekig megnevelteti
az embert.

A 264 oldalas könyv ára 84 lej

Kapható a

BRASSÓI LAPOK Könyvtárában

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó).
Károlykirály-utca 56—58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Maros-
vásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Árpád és Bernáth Ernő. — Temes-,
Arad- és Krassószörényvármegyék: Némethy Gábor (Temesvár, I. (Str. Looovici 5.
Telefon: 1711.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.
MEGBÍZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bu-
karest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dé: Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — Kolozsvár:
Dénes József (Strada N. Curcheş 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszeben: Sziget-
váry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantin 2). —
Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. — Szilágy-
somlyó: Helyerlin Ernő. — Torda: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénztárvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hír-
detőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk

Körmendi Ferenc
regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kélezer kézirat között
első díjat nyert!

Kapható a

Brassói Lapok
Könyvtárában

550 oldal. Ára: Lei 177.—

A Brassói Lapok nyomdavidallatának kiadása és nyomása.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.